

Kommentarer till
Beginner's Russian

av A. Kudyma, F. Miller, O. Kagan

Morgan Nilsson

Göteborgs universitet

version 2014-06-05

Chapter 1

Rättelser

s. 12 i marginalen, rad 1 nedifrån, står: [rúčka], skall stå: [rúčkə].

Group 1

Obetonat < o > och < a > uttalas [ə] efter betoningen, t.ex. **это** [étə], **мама** [mámə].

Obetonat < п >, < т > och < к > uttalas utan aspiration.

Ryskan har inte obestämmd eller bestämd artikel. **кот** motsvarar därför både *katt*, *en katt* och *katten*.

Ryskan använder inget verb motsvarande svenskans *är*.

Group 2

Obetonat < o > och < a > uttalas [ə] efter betoningen.
[a] direkt före betoningen.
[a] allra först i ord betoningen
[ə] annars före betoningen

t.ex. **это** [étə], **мама** [mámə], **она́** [aná], **а́том** [átəm].

Efter konsonant anger bokstäverna < е > och < я > att föregående konsonant uttalas mjukt eller palataliserat, dvs. med tungspetsen bakom tänderna i underkäken och höjd tungrygg.

Annas uttalas < е > och < я > som en kombination av **й + э** respektive **й + а**.

Obetonat < е > och < я > som [i] efter konsonant, annars som [ji], t.ex. **меня́** [mɨnʲá],

Dock uttalas

- obetonat < я > sist i ord som [ə] efter konsonant och som [jə] efter vokal.
- obetonat < е > i ändelser i neutrum som [ə] efter konsonant och som [jə] efter vokal,

t.ex. **Та́ня** [tánə], **ру́сская** [rúskəjə], **мо́ре** [móɾə] *hav*,

Negationen **не** *inte* är nästan alltid obetonad och uttalas som [nʲi].

Ordet **что** uttalas oregelbundet som [ʃtó].

Group 3

När ingen vokal följer efter en mjuk konsonant markeras mjukheten med det mjuka tecknet < ь >.

Efter mjukt tecken uttal j-vokaler med tydligt [j], t.ex. **семья́** [ʂimʲjá] *familj*.

Ryska substantiv delas in i tre genus.

- maskulina ord slutar på konsonant.
- feminina ord slutar på /a/ skrivet < а > eller < я >.
- neutrala ord slutar på /o/ skrivet < о > eller < е >.

Ett litet antal feminina ord slutar på mjuk konsonant markerad med < ь >.

Ord som betecknar kvinnor har nästan alltid en annan form än ord som betecknar män. Vanligast är att ord som betecknar kvinnor slutar på **-ка**, t.ex. **студентка** *kvinnlig student*, **шведка** *svenska*.

Pronomenen i tredje person används beroende på vilket genus det substantiv har som man syftar tillbaka på. Även det maskulina **о́н** och det feminina **о́на** kan alltså användas för att syfta på ting och översätts då *den* eller *det*.

Precis som på svenska har possessiva pronomen olika genusformer så att **мо́й** *min, mitt* används framför ett maskulin substantiv, medan **мо́я** används framför ett feminint substantiv.

Chapter 2

Rättelser

- s. 24 i marginalen, rad 7 nedifrån, står: [ɪkənʌmɪst], skall stå: [ɪkənʌmɪst] or [ekənʌmɪst].
- s. 25 i marginalen, rad 2 nedifrån, står: vʃó], skall stå: fʃó].
- s. 30 i marginalen, rad 2 uppfifrån, står: ʌnglɪsʁɪ], skall stå: ʌnglɪjsʁɪ].
- s. 38, rad 6 uppfifrån, står: [dɛvət], skall stå: [dɛvɪt].
- s. 38, rad 7 uppfifrån, står: [dɛʂət], skall stå: [dɛʂɪt].
- s. 39 i vänster kolumn, rad 12 bedifrån, står: ʌnglɪsʁɪ], skall stå: ʌnglɪjsʁɪ].
- s. 39 i höger kolumn, rad 15 uppfifrån, står: [ɪkənʌmɪst], skall stå: [ɪkənʌmɪst] or [ekənʌmɪst].
- s. 39 i höger kolumn, rad 16 uppfifrån, står: lawyer, skall stå: legal professional, jurist.
- s. 39 i höger kolumn, rad 13 nedifrån, står: vʃó], skall stå: fʃó].
- s. 39 i höger kolumn, rad 2 nedifrån, står: [dɛvət], skall stå: [dɛvɪt].
- s. 39 i höger kolumn, rad 2 nedifrån, står: [dɛʂət], skall stå: [dɛʂɪt].

Group 4

Även vokalerna < ɛ > och < ɪ > anger att en föregående konsonant är mjuk.

Konsonanten < ɲ > är alltid hård, den kan aldrig bli mjuk.

Personliga pronomen

nominativ (subjektsform)	ackusativ (objektsform)
я jag	меня mig
ты du	тебя dig
она hon	ее henne
вы ni	вас er

De ryskasubstantivens grundläggande pluraländelse är **-ы**.

Possessiva pronomen i de tre gusen:

maskulinum	femininum	neutrum	
мой	моя	моё	min, mitt
твой	твоя	твоё	din, ditt

Konjunktionen **и** och används för att binda samman två ord som tillsammans utgör en naturlig enhet.

Konjunktionen **a** *och, men* används för att kontrastera olika saker när det råder en viss motsättning, även om denna motsättning är ganska svag.

Konjunktionen **a** *och* används även för inleda en följdfråga eller att försätta att kommentera ett tidigare påstående.

Group 5

De fem vokalerna < **а** >, < **э** >, < **о** >, < **у** >, < **ы** > anger att en föregående konsonant är hård.

De fyra j-vokalerna < **я** >, < **е** >, < **ё** >, < **ю** >, liksom även < **и** > anger att en föregående konsonant är mjuk.

Först i ord, efter vokal liksom efter det mjuka tecknet < **ь** > uttalas de fyra j-vokalerna < **я** >, < **е** >, < **ё** >, < **ю** > föregånget av ett tydligt [j]-ljud.

Vokalen [i] kan inte uttalas efter de alltid hårda < **ш** > och < **ц** >. I stället uttalas [y], dvs. det ljud som motsvarar < **ы** >. Alltså uttalas **в больнѳце** på sjukhuset som [vbaɫnʲɪtsy].

Tonande obstruenter kan inte uttalas sist i ord. Obstruenter är sådana sådana konsonanter som förekommer i par om en tonande och en motsvarande tonlös konsonant. Alltså uttalas < **д** > som [t] och < **г** > som [k] sist i ord, t.ex. **гóрод** [górət] *stad*, **дрýг** [drúk] *vän*.

Inuti ord måste samtliga obstruenter som förekommer intill varandra uttalas antingen som tonande eller som tonlösa, t.ex. **всѳ** [fʂó] *allt*. Detta gäller även prepositioner framför ord som börjar med en obstruent. När prepositionen **в** *i* förekommer före ett ord som börjar med tonlös konsonant uttalas denna preposition som [f], t.ex. **в пáрке** [fpárki] *i parken*.

Kasuset lokativ är en beteckning på den böjningsform som hos nästan alla substantiv slutar med ändelsen -e. Denna form används bl.a. efter prepositionen **в** *i*. Feminina och neutrala substantiv tappar först sin slutvokal innan lokativändelsen -e läggs till.

гóрод	в гóроде	<i>i staden</i>
Москвá	в Москвѳ	<i>i Moskva</i>

Personliga pronomen

nominativ (subjektsform)	акkusativ (objektsform)
я́ <i>jag</i>	меня́ <i>mig</i>
ты́ <i>du</i>	тебя́ <i>dig</i>
о́н <i>han</i>	его́ [jivó] <i>honom</i> OBS! oregelb. uttal
о́на <i>hon</i>	её́ <i>henne</i>
о́ни <i>ni</i>	ва́с <i>er</i>

De två regelbundna mönstren för verbböjning i presens är:

	e-böjning	и-böjning	Ändelser
infinitiv	рабо́тать	гово́рить	-ть
1:a pers. sing.	рабо́таю	гово́рю	-ю
2:a pers. sing.	рабо́таешь	гово́ришь	-шь (-ешь/-ишь)
3:e pers. sing.	рабо́тает	гово́рит	-т (-ет/-ит)

Egentligen är stavningen **-шь** helt ologisk eftersom < ш > alltid är hård och aldrig kan bli mjuk, men denna stavning är en historisk rest från äldre tid då ljuden uttalades annorlunda än i dag.

Group 6

Konsonanten < ш > uttalas som **rs** i svenskans *fors*.

Konsonanten < щ > uttalas som **k** i svenskans *kines*, men lite längre.

Konsonanterna < ш >, < ж >, < ц > är alltid hårda. De kan aldrig bli mjuka.

Konsonanterna < щ >, < ч >, < й > är alltid mjuka. De kan aldrig bli hårda.

Efter de alltid mjuka < щ >, < ч > liksom efter de tre velara < к >, < г >, < х > förekommer aldrig < ы >, utan i stället alltid < и >.

Efter de tre hårda < ш >, < ж >, < ц > kan man inte uttala vokalen [i]. I stället uttalas alltid [y]. Efter < ш >, < ж > måste man trots detta alltid skriva < и >, aldrig < ы >, t.ex. **жи́ть** [žýtʲ] *leva, bo*.

Ett mindre regelbundet verb:

infinitiv	жи́ть	<i>leva, bo</i>
1:a pers. sing.	живу́	
2:a pers. sing.	живёшь	
3:e pers. sing.	живёт	

Ett regelbundet verb med en av de alltid mjuka/hårda konsonanterna i stammen. Efter sådan konsonant skrivs **-y**, inte **-ю** i 1:a pers. sing. Observera också att detta verb flyttar betoningen så att ändelsen är betonad i infinitiv och i jag-formen, medan stammen är betonad i övriga former. Många ryska verb uppför sig på detta sätt.

infinitiv	учи́ть	<i>lära</i>
1:a pers. sing.	учу́	<i>jag lär</i>
2:a pers. sing.	у́чишь	<i>du lär</i>
3:e pers. sing.	у́чит	<i>han/hon lär</i>

Reflexiva verb bildas på ryska genom att lägga till **-ся** [ʂə] *sig* efter konsonant respektive **-сь** [ʂ] efter vokal. OBS! **-ться** och **-тся** uttalas alltid utan mjukhet, dvs. [tsə].

infinitiv	учи́ться	[učitsə]	<i>lära sig</i>
1:a pers. sing.	учу́сь	[učúʂ]	<i>jag lär mig</i>
2:a pers. sing.	у́чишься	[účiʂʂə]	<i>du lär dig</i>
3:e pers. sing.	у́чится	[účitsə]	<i>han/hon lär sig</i>

Övningar

Svara på frågorna i övning 2-27 på sidan 32.

1. Лена аспирантка?
2. Лена американка?
3. Где работает мама? Кто она?
4. Мама говорит по-русски?
5. Где работает папа?
6. Где работает брат? Кто он?
7. Где работает сестра? Кто она?

Svara på frågorna i övning 2-40 på sidan 37.

1. Как тебя зовут?
2. Где ты живёшь?
3. Ты учишься или работаешь?
4. Где ты учишься?
5. Ты студент/ка или аспирант/ка?
6. Где ты работаешь?

7. Ты русский/русская?
8. Ты швед/ка?
9. Где работает твой папа? Кто он?
10. Где работает твоя мама? Кто она?
11. Кто твоя сестра? Где она учится? Где она работает?
12. Кто твой брат? Где он учится? Где он работает?
13. Где учится твой друг/твоя подруга? Он/Она работает?

Hur uttalas följande ord? Använd kommatecken för att markera mjuk konsonant, använd [y] för ы. Kopiera vid behov in [ə š ž č] genom att klippa och klistra härifrån. Använd vanliga [a], [i] i stället för det speciella obetonade tecknen [ʌ], [ɪ]. Skriv till exempel меня [m,in,á].

я

она

папа

сестра

её

его

где

фирма

зовут

живу

работаю

неплохо

Петербург

Chapter 3

OBS!

ещё [jicʂó] *ännu, fortfarande, mera, ytterligare, dessutom, också, även,*
язык [jizýk] *språk, tunga,* **пятна́дцать** [pítnátsəʈ] *femton.*

Oregelbundet uttal:

лёгкий [l'óxkij] *lätt,* **лучше** [lútʂə] *bättre.*
I räkneorden 11-20, 30 uttalas inte < д > i **-дцать**, т.е.х.
двена́дцать [dvinátsəʈ].

Stavnings- och uttalsregler

< стн > uttalas [sn], dvs. /t/ uttalas inte mellan /s/ och /n/, т.е.х.
шестна́дцать [šysnátsəʈ] *sexton* (man får ju inte uttala [i] efter < ш >),
извёстный [izyésnyj] *känd, berömd,*
ча́стный [čásnyj] *privat.*

Efter de alltid mjuka < ш >, < ч > liksom efter de tre velara < к >, < г >, < х > förekommer aldrig < ы >, utan i stället alltid < и >.

Efter de tre hårda < ш >, < ж >, < ц > kan man inte uttala vokalen [i]. I stället uttalas alltid [y]. Efter < ш >, < ж > måste man trots detta alltid skriva < и >, aldrig < ы >.

Efter de alltid mjuka < ш >, < ч > liksom efter de tre hårda < ш >, < ж >, < ц > får man inte skriva ett obetonat < о >, i stället måste man skriva < е > som uttalas [ə].

Ordbilning

-тель

учи́ть *lära* **учи́тель** *lärare* (allmänt & tidigare år)
преподава́ть *undervisa* **преподава́тель** *lärare* (senare år)

-ница

учи́тель **учи́тельница** *lärare* (allmänt & tidigare år)
преподава́тель **преподава́тельница** *lärare* (senare år)

-СТВО

сúдарь *herre*

госудáрь *härskare*

госудáрство *rike, stat*

-ННЫЙ

госудáрство *rike, stat*

госудáрственный *statlig*

Adjektivens genusändelser

Adjektiv slutar i maskulinum i de flesta fall på **-ый**.

Efter **к, г, х, ч, щ, ш, ж** i stället **-ий** som efter **ш, ж** uttalas [y].

Om ändelsen är betonad används i stället alltid **-ой** [ój].

но́вый, ру́сский, хоро́ший [y], **большо́й**

Adjektiv slutar i femininum på **-ая**.

но́вая [əjə], **ру́сская** [əjə], **хоро́шая** [əjə], **больша́я** [ájə]

Adjektiv slutar i neutrum på **-ое**.

Efter **щ, ч, ш, ж, ц** i stället **-ее** om ändelsen är obetonad.

но́вое [əjə], **ру́ское** [əjə], **хоро́шее** [əjə], **большо́е** [ójə]

Lokativ

Lokativ slutar i de flesta fall på **-е**.

I lokativ skrivs dock alltid **-ии**, inte **-ие**, t.ex. **в Росси́и**.

Även feminina ord som i grundform slutar på **-ь** får ändelsen **-и** i lokativ, t.ex. **Сибі́рь** *Sibirien*, **в Сибі́ри** *i Sibirien*.

Presens

	Helt regelbundna		Ändelser
	e-böjning	и-böjning	
inf.	рабо́тать	говори́ть	-ть
1 sg.	рабо́таю	говори́ю	-ю
2 sg.	рабо́таешь	говори́шь	-шь (-ешь/-ишь)
3 sg.	рабо́тает	говори́т	-т (-ет/-ит)
1 pl.	рабо́таем	говори́м	-м (-ем/-им)
2 pl.	рабо́таете	говори́те	-те (-ете/-ите)
3 pl.	рабо́тают	говори́ят	-ют/-ят
	<i>arbetar</i>	<i>talar, säger</i>	

	starkt verb	rörlig betoning	reflexivt	oregelb.
inf.	жѳть	учѳть	учѳться	хотѳть
1 sg.	живѳ	учѳ	учѳсь	хочѳ
2 sg.	живѳшь	ѳчишь	ѳчишься	хѳчешь
3 sg.	живѳт	ѳчит	ѳчится	хѳчет
1 pl.	живѳм	ѳчим	ѳчимся	хотѳм
2 pl.	живѳте	ѳчите	ѳчитесь	хотѳте
3 pl.	живѳт	ѳчат	ѳчатся	хотѳт
	<i>bor, lever</i>	<i>pluggar</i> + objekt	<i>studerar</i> + adverbial	<i>vill</i>

изучѳть + объект som vanligtvis betecknar nѳgot mera omfattande, som man liksom aldrig kan bli helt fѳrdig med, bl.a. ѳmnen och ѳmnesomrѳden, t.ex.

ѳ изучѳю рѳсский язык. *Jag studerar ryska.*

Men mera vardagligt kan man ѳven sѳga:

ѳ учѳ рѳсский (язык). *Jag pluggar ryska.*

учѳть + объект som vanligtvis betecknar nѳgot mindre omfattande som man kan plugga in, t.ex.

ѳ учѳ ѳтот тѳкст.

Jag lѳr mig den hѳr texten. Jag pluggar pѳ den hѳr texten.

учѳться + plats eller sѳtt, men inte объект, t.ex.

ѳ учѳсь в университетѳ. *Jag lѳser pѳ universitetet.*

ѳ хорѳшѳ учѳсь. *Mina studier gѳr bra.*

ѳvningar

Transkribera fonetiskt: русская, ѳчень, ещѳ, хочу, язык, зовут, живу, работаю, неплохо, Петербург.

Chapter 4

Rättelser

s. 53, rad 7 uppfifrån, står: [jɪšćó], skall stå: [jɪššó].

Glosor

трудо ung. *slöjd och hemkunskap*

Uttal

Helt oregelbundet – utan /uj/ – uttalas som regel
пожа́луйста [paʒáɫstə] *var snäll och, var så god*

Efter ш, ж, ц uttalas и som [ы], t.ex.

меди́цина [mɪdɪtsýnə] *medicin*
специáльность [spɪtsyáɫnəʃt] *specialitet*
общеж́итие [apɕɕiʒýtɪjə] *studenthem*
социоло́гия [sətsyaloˈɡijə] *sociologi*

I morfemet -ого/-его (ack./gen.) uttalas г som [в].

его́ [jivó] *honom, hans*
сего́дня [ʃivódnə] *i dag*

I vissa lånord skrivs e i stället för э trots att föregående konsonant inte uttalas mjukt. Dessutom uttalas ett sådant obetonat e inte som [i] t.ex.

кафе́ [kafé] *café*
бизнес [bíznes] *business, affärer*
компью́тер [kampjúter] *dator*

Tonande obstruent uttalas tonlöst sist i ord, t.ex.

переры́в [pɪrɪrýf] *rast, paus, avbrott*
четве́рг [čityérk] *torsdag*
трудо́ [trút] *slöjd och hemkunskap*

Tonande obstruent uttalas tonlöst före tonlös obstruent, t.ex.

общеж́итие [apɕɕiʒýtɪjə] *studenthem*
вторник [ftórnik] *tisdag*
физкульту́ра [fɪskultúra] *idrott, gymnastik (som skolämne)*

Tonlös obstruent uttalas tonande före tonande obstruent, t.ex.

спортза́л [spardzáɫ] *idrottshall*

отдыхать [adduxát] *vila, koppla av*

Ackusativ

Ackusativformen används för att markera det direkta objektet i en sats. Inte alla ord har en särskild ackusativform, ord som betecknar maskulina och neutrala ting har ingen särskild form i ackusativ, utan grundformen nominativ används även som ackusativ.

Feminina ord har en särskild ackusativform och grundformen nominativ slutar på *-a/*, som naturligtvis skrivs med *-я* om ordets stam slutar med mjuk konsonant eller med */j/*. Ackusativformen har ändelsen *-u/ -y*, som anturligtvis skrivs *-ю* om stammen slutar med en mjuk konsonant eller med */j/*. Adjektivens motsvarande ändelse är *-uju/ -ю*

Nominativ **моя новая подруга** /moj-a nov-aja podrug-a/
Ackusativ **мою новую подругу** /moj-u nov-uju podrug-u/

Nominativ **Россия семья Тanya**
Ackusativ **Россию семью Tanyu**

Feminina substantiv som slutar på *-ь* får däremot ingen särskild ändelse i ackusativ, men om ett sådant ord föregås av attribut böjs attributen.

Nominativ **интересная Сибирь**
Ackusativ **интересную Сибирь**

Prepositionen **в** kräver lokativ när man avser ett utrymme som något befinner sig inuti. När det inte handlar om något sådant utrymme kräver **в** i stället ackusativ. Prepositionen **в** används framför veckodagar, och eftersom de inte är utrymmen står de då böjda i ackusativform:

в понедельник	<i>på måndag</i>	(по <i>efter</i> , не <i>inte</i> , дела- <i>göra</i> , -ник)
во вторник	<i>på tisdag</i>	(второй <i>andra</i>)
в среду	<i>på onsdag</i>	(середина <i>mitten</i>)
в четверг	<i>på torsdag</i>	(четыре <i>fyra</i>)
в пятницу	<i>på fredag</i>	(пять <i>fem</i>)
в субботу	<i>på lördag</i>	(сabbat)
в воскресенье	<i>på söndag</i>	(вос- <i>upp</i> , крес- <i>'väcka'</i> , -енье <i>-ing</i>)

Formen **во** används före ord som börjar på **в** eller **ф** som i sin tur följs av ytterligare en konsonant.

Lokativ

Lokativformen används efter de båda prepositionerna **в** *i* och **на** *på* då dessa betecknar att något befinner sig *inuti* eller *ovanpå* något.

в грóппе *i gruppen*

на компьóтере *på datorn*

Finns

Verbformen **есть** motsvarar svenskans *det finns*, alltså inte *är*. Detta verb har bara denna enda form och den fungerar både som singular och plural.

Plural av substantiv och adjektiv

Adjektiven har ändelsen **-ые**.

нóвый *ny*, **нóвые** *nya*

Maskulina och feminina substantiv har ändelsen **-ы**, som naturligtvis i vissa fall ersätts med **-и** enligt de generalla stavnings- och uttalsreglerna.

студéнт *student*, **студéнты** *studenter* (mask.)

студéнтка *student*, **студéнтки** *studenter* (fem.)

Neutrala substantiv har ändelsen **-а**, som naturligtvis i vissa fall skrivs **-я** enligt de generella stavningsreglerna.

нóвое слóво *ett nytt ord*, **нóвые слóва** *nya ord*

отношéние *förhållande, relation*

междунарóдные отношéния *internationella relationer*

У тебя, у вас

På ryska används många gånger uttryck som **у тебя** *hos dig*, **у вас** *hos er* i stället för possessiva pronomen som **твóй** *din*, **вáш** *er*.

Övningar

Transkribera fonetiskt:

1. когда, 2. хороший, 3. часто, 4. говорю, 5. что, 6. номер.

Översätt

1. Vilka ämnen studerar ni nu?
2. Vilket ämne studerar du nu?
3. Vilket är ert favoritämne?
4. Vilket är ditt favoritämne?

5. Hur är ert schema?
6. Hur är ditt schema?
7. När arbetar ni?
8. När arbetar du?
9. När är biblioteket öppet (=arbetar)?
10. När är affären öppen?
11. Var är simhallen?
12. När är den öppen?
13. Var är studentvårdcentralen?
14. När är den öppen?
15. Jag heter Sergej.
16. Jag studerar på universitetet i Moskva.
17. Det är ett stort och känt universitet.
18. Där finns ett stort bibliotek, en bra simhall, en stor idrottshall och en bra studenthälsa.
19. Mitt huvudämne (=specialitet) är ryska språket.
20. Jag studerar ryska, rysk litteratur och rysk historia.
21. Det här är mitt schema.
22. På måndag är det historia.
23. På tisdag är det litteratur.
24. På onsdag arbetar jag.
25. På torsdag är det ryska.
26. På fredag arbetar jag också.
27. På lördag och söndag kopplar jag av.
28. Jag studerar inte och jag arbetar inte.
29. Söndag är min favoritdag.

Lösningförslag

1. [kagdá], 2. [xaróšy], 3. [částə], 4. [gəvařú], 5. [štó], 6. [nómir]

1. Какие предметы вы сейчас изучаете?
2. Какой предмет ты сейчас учишь / изучаешь?
3. Какой у вас / ваш любимый предмет?
4. Какой у тебя / твой любимый предмет?
5. Какое у вас / ваше расписание?
6. Какое у тебя / твоё расписание?
7. Когда вы работаете?
8. Когда ты работаешь?
9. Когда работает библиотека?
10. Когда работает магазин?
11. Где бассейн?
12. Когда он работает?
13. Где студенческая поликлиника?
14. Когда она работает?
15. Меня зовут Сергей.
16. Я учусь в университете в Москве.
17. Это большой и известный университет.
18. Там есть большая библиотека, хороший бассейн, большой спортзал и хорошая поликлиника.
19. Моя специальность - русский язык. (Ord på -ость är feminina.)

20. Я изучаю русский язык, русскую литературу и русскую историю.
21. Вот моё расписание.
22. В понедельник - история.
23. Во вторник - литература.
24. В среду я работаю.
25. В четверг - русский.
26. Также в пятницу я работаю.
27. В субботу и в воскресенье я отдыхаю.
28. Я не учусь и не работаю.
29. Мой любимый день - воскресенье.

Chapter 5

Rättelser

s. 68, rad 17 uppfifrån, står: **слушáть**, skall stå: **слúшать**.

Obstruenter

tonande **б в д з г ж**
tonlösa **п ф т с к ш щ ч х ц**

Tonande obstruent uttalas tonlöst sist i ord.

Tonande obstruent uttalas tonlöst före tonlös obstruent.

Tonlös obstruent uttalas tonande före annan tonande obstruent än **в**.

Uttalet obetonat я och siffrorna 50-90

obetonat **я** sist i ord: [ə]

obetonat **я** före hård konsonant sist i ord: [ə]

obetonat **я** annars: [i]

пять десят	[pʲɪ̯d̪d̪ɨ̯sət]	
шесть десят	[ʃɨ̯z̪d̪ɨ̯sət]	aldrig [i] efter ш !
сёмь десят	[s̪ɛ̯m̪d̪ɨ̯sət]	
восьмь десят	[vɔ̯ʂ̪m̪d̪ɨ̯sət]	
девянó сто	[d̪ɨ̯vʲɪ̯nɔ̯stə]	

Nominativ plural av substantiv och adjektiv

Grundformen i plural av adjektiven har ändelsen **-ые**.

нóвый *ny*, **нóвые** *nya*

Efter vissa konsonanter används förstås i stället **-ие**.

рúсский *rysk*, **рúсские** *ryska*

Maskulina och feminina substantiv har ändelsen **-ы**.

студéнт *student*, **студéнты** *studenter* (mask.)

Efter vissa konsonanter används förstås i stället **-и**.

студéнтка *student*, **студéнтки** *studenter* (fem.)

Neutrala substantiv har ändelsen **-а**.

слóво *ord*, **слóва** *ord*

I vissa fall skrivs förstås **-я** enligt de generella stavningsreglerna.

отношéние *förhållande, relation*, **отношéния** *relationer*

Ackusativ plural

När man syftar på föremål används samma form i nominativ och ackusativ plural. När det gäller människor och djur kan man däremot inte använda nominativformen som ackusativ.

Oböjliga lånord

Ett antal neutrala lånord som slutar på -o (-e) skall inte böjas i ryskan, t.ex.

Сейчас студёнты в кино́. (lokativ) *Nu är studenterna på bio.*

В/на styr lokativ eller ackusativ

I betydelsen i/på skall **в/на** följas av lokativ. I betydelsen till skall de följas av ackusativ. Man använder alltid samma preposition i betydelsen till som man sedan använder i betydelsen i/på när man väl kommit fram till platsen.

в университёт till *universitetet* - **в университёте** på *universitetet*

På samma sätt skiljer man noga mellan frågeorden

куда́ *vart*

- **где́** *var*

Även i tidsbetydelse följs **в** av ackusativ, t.ex.

в выходные́ (днё) på *lediga dagar, på helgen*

в суббо́ту på *lördag*

Verbböjning

De fyra verben **писа́ть** *skriva*, **ходи́ть** *gå*, **люби́ть** *älska*, **смотре́ть** *titta* flyttar betoningen i presens.

- **Писа́ть** *skriva* har e-böjning och en konsonantförändring i alla presensformer.

De övriga tre har i-böjning.

- **Ходи́ть** *gå* och **люби́ть** *älska* har en konsonantförändring i 1 person singular.
- **Смотре́ть** *titta* har en oväntad vokal före infinitivändelsen.

	писа́ть	ходи́ть	люби́ть	смотре́ть
я́	пишу́	хожу́	люблю́	смотрю́
ты́	пи́шешь	хо́дишь	лю́бишь	смóтришь
о́н/о́на	пи́шет	хо́дит	лю́бит	смóтрит
мы́	пи́шем	хо́дим	лю́бим	смóтрим
вы́	пи́шете	хо́дите	лю́бите	смóтрите

о́ни пи́шут хóдят лю́бят смóтрят

Smakprov på kommande grammatik

Uttalet av morfemet -ого/-его

Detta morfem, som markerar genitiv/ackusativ, uttalas alltid med [v].

всего́ [fʂivó] *av allt, totalt*

Instrumentalis

Maskulina och neutrala ord slutar i instrumentalis på **-ом**. Vissa sådana former används för att ange tidpunkt.

у́тро	<i>morgon</i>	у́тром	<i>på morgonen</i>	/utr-om/
де́нь	<i>dag</i>	днём	<i>på dagen</i>	/dɲ-om/
вэ́чер	<i>kväll</i>	вэ́чером	<i>på kvällen</i>	/večer-om/

Substantiverat adjektiv

Ordet **столо́вая** *matsal* är ursprungligen ett adjektiv, bildat av substantivet **сто́л** *bord*, som ursprungligen användes i sammansättningen **столо́вая ко́мната** ”bordsrummet”, men i dag används det på egen hand och uppför sig därmed som ett substantiv. Att det ursprungligen är frågan om ett adjektiv är anledningen till att det i lokativ något oväntat heter **в столо́вой** *i matsalen*.

Preteritum

Ryskt preteritum bildas genom att ändelsen **-ть** avlägsnas från infinitivformen och ersätts med **-л**. I plural blir ändelsen i preteritum **-ли**.

за́дать вопро́с <i>ställa en fråga</i>	о́н за́дал	<i>han ställde</i>
	они́ за́дали	<i>de ställde</i>
показа́ть <i>visa</i>	о́н показа́л	<i>han visade</i>
	они́ показа́ли	<i>de visade</i>
отвэ́тить <i>svara</i>	о́н отвэ́тил	<i>han svarade</i>
	они́ отвэ́тили	<i>de svarade</i>

Övningar

Skriv fonetiskt: 1. в четверг, 2. отдыхаю, 3. днём, 4. футбол, 5. водка.

1. [fɕitɣérk], 2. [addyxájʊ], 3. [dɲóm], 4. [fudból], 5. [vótkə]

Översätt

1. Vad brukar ni göra på helgen?
2. På lördag brukar jag plugga på biblioteket.
3. På söndag tycker jag om att gå till simhallen.
4. Går ni ofta på teater?
5. Ja, jag tycker mycket om teater.
6. På lördag kväll går jag ofta på teater eller bio.
7. På kvällen gör jag ofta hemläxan.
8. Sedan tittar jag på en film eller läser en bok.
9. På tisdag arbetar jag på vårdcentralen.
10. På morgonen brukar jag gå på gym.
11. Jag brukar ofta vara där.
12. På dagen brukar jag vara på universitetet.
13. Jag studerar svenska och engelska.
14. Jag tycker mycket om att lyssna på musik.
15. Vad tycker du om att göra på kvällen?
16. Jag tycker om att se gamla svenska filmer.
17. Jag går ofta på café eller diskotek.
18. Vilken slags filmer tycker du om?
19. Jag tycker mycket om engelska deckare och komedier.
20. Vilken slags musik lyssnar du på?
21. Jag brukar lyssna på rysk musik.

Översättningsförslag

1. Что вы обычно делаете в выходные дни?
2. В субботу я обычно занимаюсь в библиотеке.
3. В воскресенье я люблю ходить в бассейн.
4. Вы часто ходите в театр?
5. Да, я очень люблю театр.
6. В субботу вечером я часто хожу в театр или кино.
7. Вечером я часто делаю домашнее задание.
8. Потом я смотрю фильм или читаю книгу.
9. Во вторник я работаю в поликлинике.
10. Утром я обычно хожу в спортзал.
11. Я часто бываю там.
12. Днём я бываю в университете.
13. Я изучаю шведский и английский (языки).
14. Я очень люблю слушать музыку.
15. Что ты любишь делать вечером?
16. Я люблю смотреть старые шведские фильмы.
17. Я часто хожу в кафе или на дискотеку.
18. Какие фильмы ты любишь?
19. Я очень люблю английские детективы и комедии.
20. Какую музыку ты слушаешь?
21. Я обычно слушаю русскую музыку.

Chapter 6

Uttal

Efter de alltid hårda **ш, ж, ц** uttalas **и** som [y].

ж ИТЬ, ж ИВУ́	[žýtʲ], [žyvú]	<i>leva, jag lever</i>
н АШИ	[nášy]	<i>våra</i>
в АШИ	[vášy]	<i>era</i>
х ОРО́ШИЙ	[xaróšyj]	<i>bra</i>

Efter de alltid hårda **ш, ж, ц** kan naturligtvis obetonat **е** inte uttalas som [i]. I stället uttalas det som [y] före betoningen i ett ord samt i lokativändelsen, men annars alltid som [ə] efter betoningen.

и НЖЕ́НЕР	[inžynér]	<i>ingenjör</i>
т О́ЖЕ	[tóžə]	<i>också</i>
р А́НЬШЕ	[ráŋšə]	<i>tidigare</i>

Possessiva pronomen

	mask.sg.	fem.sg.	neut.sg.	plural	stam
<i>vems</i>	ч Е́Й [čéj]	ч ЬЯ́ [čjá]	ч ЬЁ́ [čjó]	ч ЬИ́ [čjí]	/čj/-
<i>min</i>	м О́Й	м О́Я	м ОЁ́	м ОИ́ [maí]	/moj/-
<i>din</i>	т ВО́Й	т ВО́Я	т ВОЁ́	т ВОИ́ [tvaí]	/tvoj/-
<i>vår</i>	н А́Ш	н А́ША	н А́ШЕ	н А́ШИ [nášy]	/naš/-
<i>er</i>	в А́Ш	в А́ША	в А́ШЕ	в А́ШИ [vášy]	/vaš/-

	oböjliga
<i>hans, dess</i>	е ГО́ [jivó]
<i>hennes, dess</i>	е Ё́ [jijó]
<i>deras</i>	и Х

Demonstrativt pronomen

	mask.sg.	fem.sg.	neut.sg.	plural	stam
<i>denna</i>	э ТОТ	э ТА	э ТО	э ТИ	/et/-

Räkneordet *en*

	mask.sg.	fem.sg.	neut.sg.	stam
<i>en</i>	о ДИ́Н	о ДНÁ	о ДНО́	/odn/-

Hos mig finns = jag har

På ryska används inte verbet *ha* för att uttrycka ägande. I stället uttrycks ägande med fraser som ordagrant betyder *hos mig finns...*, *hos dig finns...* etc. Prepositionen *у hos* styr genitiv. De personliga pronomenen har precis samma form i genitiv som i ackusativ. Dock skall alltid tredje personens pronomen alltid förses med ett extra **н-** efter prepositioner.

я́	у меня́ есть...	<i>jag har...</i>
ты́	у тебя́ есть...	<i>du har...</i>
о́н	у него́ есть... [nivo]	<i>han har...</i>
о́на	у неё есть...	<i>hon har...</i>
мы́	у нас есть...	<i>vi har...</i>
вы́	у вас есть...	<i>ni har...</i>
они́	у них есть...	<i>de har...</i>

Detta uttryckssätt fungerar dock bara när man syftar på personer. När man syftar på föremål måste man i stället uttrycka sig på andra sätt, ofta med prepositionerna **в/на** + lokativ, t.ex.

У меня́ есть кварти́ра.	<i>Jag har en lägenhet.</i>
В кварти́ре есть кúхня.	<i>Lägenheten har ett kök.</i>

Om man i meningen uttrycket någon egenskap eller t.ex. mängd som närmare beskriver det ägna föremålet, då används som regel inte verbet **есть**.

У меня́ но́вая кварти́ра.	<i>Jag har en ny lägenhet.</i>
В кварти́ре две́ ко́мнаты.	<i>Lägenheten har två rum.</i>

Detta beror på att verbet **есть** lägger fokus i meningen just på att föremålet finns i kontrast till att det alls inte skulle finnas. Att det finns kök i en lägenhet är naturligt, därmed står inte själva existensen i fokus, utan fokus ligger på egenskapen att köken är två. Om existensen inte står i fokus används inte verbet **есть**.

Detsamma gäller naturligtvis när man frågar efter en egenskap hos ett föremål som man redan vet eller utgår ifrån att någon innehar, t.ex.

Кака́я у тебя́ кварти́ра?	<i>Hurdan lägenhet har du?</i>
----------------------------------	--------------------------------

Likaså när man med visst eftertryck uttrycker en egenskap hos ett föremål som man redan vet finns, t.ex.

Кака́я у тебя́ краси́вая кварти́ра!	<i>Vilken vacker lägenhet du har!</i>
--	---------------------------------------

Men om det verkligen handlar om vad som finns och vad som inte finns skall alltid **есть** finnas med och det är då också betonat, t.ex.

Какие комнаты у вас **есть в квартире?**

Vad har ni för rum i lägenheten?

Preteritum

Ryskan har bara ett enda tempus för förfluten tid: PRETERITUM. Svenskan har tre olika tempus: PERFEKT (*har gjort*), IMPERFEKT (*gjorde*) och PLUSKVAMPERFEKT (*hade gjort*).

Ryskans preteritum böjs inte i 1, 2 och 3 person så som presens. I stället böjer man bara i genus och numerus, genom att ersätta infinitivens ändelse **-ТЬ** med preteritummarkören **-Л-** och därefter ev. genus- eller numerus-ändelse. t.ex.

			дѐлать	<i>göra</i>
я	ты	он	дѐлал	<i>gjorde</i>
я	ты	она	дѐлала	
		онó	дѐлало	
мы	вы	они	дѐлили	

I några mycket vanliga verb betonas ändelsen i femininum singular.

inf.	mask.sg.	fem.sg.	neut.sg.	plural	
жѐть	жѐл	жилá	жѐло	жѐли	[žy]-
<i>leva, bo</i>	<i>levde, bodde</i>				
бѐть	бѐл	былá	бѐло	бѐли	
<i>vara</i>	<i>var</i>				

Smakprov på kommande grammatik

Aspekt

I ryskan skiljer man noga mellan pågående och fullbordade handlingar, lite grann som engelskan, t.ex.

<i>to rent a flat</i>	<i>to be renting flat</i>
<i>I rent a flat</i>	<i>I am renting a flat</i>
<i>I rented a flat</i>	<i>I was renting a flat</i>
<i>I will rent a flat</i>	<i>I will be renting a flat</i>

Detta är anledningen till att det på sidan 86 dyker upp två verb just i betydelsen *hyra*, dels det fullbordade verbet **снять**, dels det pågående verbet **снимать**.

Användning av de båda aspektformerna är dock inte exakt densamma i engelskan och ryskan.

Övningar

Skriv fonetiskt: наши, конечно, пожалуйста, тоже, чья, этаж

[nášy], [kaŋéšnə], [pažálstə], [tóžə], [čjá], [etáš]/[itáš]

Översätt:

1. Var bor du? Var bor ni?
2. Bor du i en lägenhet? Bor ni i en lägenhet?
3. Har du en stor lägenhet? Har ni en stor lägenhet?
4. Ja, jag har en stor lägenhet i Moskva, men nu arbetar jag i Novosibirsk.
5. Jag är lärare och arbetar på en teknisk högskola.
6. Jag vill hyra en liten lägenhet i centrum.
7. Hon har en mycket välplanerad lägenhet.
8. Hennes lägenhet har ett litet kök, ett stort vardagsrum, ett sovrum och ett litet arbetsrum.
9. Hon arbetar på en tidning, men studerar även på universitetet.
10. Hon studerar engelska och statsvetenskap.
11. På morgonen går hon på gym.
12. På dagen är hon på universitetet eller pluggar på biblioteket.
13. På kvällen är hon på arbetet.
14. Hon arbetar väldigt mycket.
15. Hon tycker om att titta på svenska filmer.
16. På lördag och söndag går hon ofta på bio.
17. På lördag kväll brukar hon gå på klubb eller på diskotek.
18. Hon brukar koppla av hemma på söndag kväll.
19. Tidigare bodde hon och arbetade i Moskva.
20. Hon har en bror och en syster.
21. Hennes bror bor i Petersburg och hennes syster i Riga.
22. Hennes bror är läkare och arbetar på en vårdcentral.
23. Han har ett stort hus och en stor familj.
24. Jag har också en väldigt stor familj, men de bor i Moskva.

Översättningsförslag

1. Где ты живёшь? Где вы живёте?
2. Ты живёшь в квартире? Вы живёте в квартире?
3. У тебя большая квартира? У вас большая квартира?
4. Да, у меня большая квартира в Москве, но сейчас я работаю в Новосибирске.
5. Я преподаватель и работаю в институте.

6. Я хочу снять маленькую квартиру в центре.
7. У неё очень удобная квартира.
8. В её квартире есть маленькая кухня, большая гостиная, спальня и маленький кабинет.
9. Она работает в газете, но тоже учиться в университете.
10. Она изучает английский и политологию.
11. Утром она ходит в спортзал.
12. Днём она в университете или учиться в библиотеке.
13. Вечером она на работе.
14. Она работает очень много.
15. Она любит смотреть шведские фильмы.
16. В субботу и воскресенье она часто ходит в кино.
17. В субботу вечером она обычно ходит в клуб или на дискотеку.
18. Она обычно отдыхает дома вечером в воскресенье.
19. Раньше она жила и работала в Москве.
20. У неё есть брат и сестра.
21. Её брат живёт в Петербурге, а её сестра в Риге.
22. Её брат – врач и работает в поликлинике.
23. У него большой дом и большая семья.
24. У меня тоже очень большая семья, но они живут в Москве.

Chapter 7

Uttal

Obetonat a efter ч uttalas [i], utom sist i ord då det som vanligt uttalas [ə].

часы	[čisý]	<i>klocka</i>
дача	[dáčə]	<i>sommarställe</i>

Genus

Som redan nämnts finns det feminina substantiv som slutar med mjukt tecken, t.ex.

кровáть	<i>säng</i>
мéбель	<i>möbler</i> (obs! kollektivt singular på ryska, jfr. <i>furniture</i>)

Adjektiv av substantiv

Av de flesta substantiv kan man bilda adjektiv. Sådana adjektiv används framför allt för att uttrycka det som på svenska uttrycks med sammansatta substantiv. När man bildar sådana adjektiv inträffar regelbundna konsonantförändringar, t.ex. **г > ж**.

кни́га	<i>bok</i>	шка́ф	<i>skåp</i>
кни́жный	<i>bok</i>	шка́ф	<i>(golvstående) bokhylla</i>

Annan ordbildning

verb:	стира́-ть	<i>tvätta</i>
adj.:	стира́-ль-ная маши́на	<i>tvättmaskin</i>
verb:	спа́-ть	<i>sova</i>
subst.:	спа́-ль-ня	<i>sorvum</i>
subst.:	хо́лод	<i>kyla</i>
adj.:	хо́лод-ный	<i>kall</i>
verb:	хо́лоди́-ть	<i>kyla (ner)</i>
subst.:	хо́лоди́-ль-ник	<i>kylskåp</i>
subst.:	волна́	<i>våg (på vatten etc.)</i>
subst.:	микро-волн-овка	<i>mikrovågsugn</i>

Singulare tantum

мебель *möbler*

Plurale tantum

часы *klocka*

час *timme*

Genitivens ändelser i singular

- Maskulina substantiv: **-а**
дóм дóма *hus* pl. домá
дéнь днѣя *dag* pl. днѣи
- Neutrala substantiv: **-а**
окно́ окнá *fönster* pl. óкна
мóре мóря *hav* pl. морѣя
- Feminin a substantiv: **-ы**
сестрá сестрѣы *syster* pl. сѣстры
Тáня Тáни

Genitivens användning

- Ordet **нѣт** finns inte styr genitiv.
В кóмнате нѣт столá. *I rummet finns det inte något bord.*
У менѣ нѣт сестрѣы. *Jag har inte någon syster.*
- Ägare uttrycks med genitiv och står efter det ägda föremålet.
сестрá Ивáна *Ivans syster*
кóмната Николáя *Nikolajs rum*
брáт Марѣны *Marinas bror*
квартѣра Тáни *Tanjas lägenhet*
- Siffrorna двá (m./n.), двѣ (f.) *två*, трѣ *tre*, четѣре *fyra* styr genitiv singular.
двá брáта *två bröder*, четѣре дóма *fyra hus*
двá мóря *två hav*, четѣре окнá *fyra fönster*
двѣ сестрѣы *två systrar*, трѣ собáки *tre hundar*
- Prepositionen у *hos* styr genitiv.
у мáмы *hos mamma*, у брáта *hos brodern*
У сестрѣы ѣсть собáка. *Min syster har en hund.*

Betoning av substantiv

Några maskulina substantiv har alltid betoning på ändelsen:

стол *bord*, **два́ стола́**, **на столе́**

эта́ж *våning*, **два́ этажа́**, **на эта́же**

каранда́ш *blyertspenna*, **два́ карандаша́**, **на карандаше́**

Oregelbunden plural

сту́л *stol* **сту́лья** *stolar*

Modalt adjektiv med substantiviska ändelser

Vissa adjektiv har så kallade korta ändelser, vilket innebär att de har samma ändelser som substantiven, maskulinum slutar på konsonant, femininum på **-a**, neutrum på **-o** och pluralformen på **-ы**.

m. **до́лжен** *tvungen, skyldig* /dolžn/ med tillagd flyktig vokal

f. **должна́** /dolžn/-/a/

n. **должно́** /dolžn/-/o/

pl. **должны́** /dolžn/-/y/

Regelbundet verb

купíть	я куплю́	OBS! <i>futurum</i> , inte presens!
<i>köpa</i>	ты купи́шь	
о́н купи́л	о́н купи́т	
о́на купи́ла	мы́ купи́м	
о́но купи́ло	вы́ купи́те	
о́ни купи́ли	о́ни купи́ят	

Starka verb

стоя́ть	я стою́
<i>stå</i>	ты стои́шь
о́н стоя́л	о́н стои́т
о́на стоя́ла	мы́ стои́м
о́но стоя́ло	вы́ стои́те
о́ни стоя́ли	о́ни стои́ят

сдава́ть	я	сдаю́
<i>hyra ut</i>	ты́	сдаёшь
о́н сдава́л	о́н	сдаёт
о́на сдава́ла	мы́	сдаём
оно́ сдава́ло	вы́	сдаёте
они́ сдава́ли	они́	сдаю́т

Smakprov på kommande grammatik

Adjektiv i lokativ

Före ett mask./neutr. substantiv slutar adjektiv på **-ом**

в центра́льном о́фисе *på centralkontoret*

в со́бственном до́ме *i eget hus*

Före ett feminint substantiv slutar adjektiv på **-ой**

в со́бственной кварта́йре *i egen lägenhet*

Övningar

Skriv fonetiskt: часы, язык

[čisý], [jizýk]

Översätt:

1. Var bor Marina nu?
2. Nu bor hon i en lägenhet i Moskva.
3. Var bodde hon tidigare?
4. Hon bodde i ett hus i Petersburg.
5. Vilka rum har hon i lägenheten?
6. Hon har två rum, kök, badrum och toalett.
7. Vilka möbler har hon i vardagsrummet?
8. I vardagsrummet har hon ett stort bord, två soffor och två fåtöljer.
9. Marina har ingen syster, men hon har två bröder.
10. De heter Ivan och Sergej.
11. Hennes bror Ivan har ingen hund, men han har två katter.
12. Han hyr en liten lägenhet i centrum av Moskva.
13. Sergej har ingen lägenhet.
14. Han bor i ett rum i Ivans lägenhet.
15. I rummet finns bara en säng. Det finns inget bord och ingen teve.
16. Sergej studerar på universitetet.
17. Han studerar engelska och svenska.
18. Han pluggar på biblioteket.
19. Hemma pratar alla och tittar på teve.
20. Han vill bo ensam.
21. Han vill hyra en liten lägenhet.

Översättningsförslag

1. Где Марина живёт сейчас?
2. Сейчас она живёт в квартире в Москве.
3. Где она жила раньше?
4. Она жила в доме в Петербурге.
5. Какие комнаты у неё в квартире?
6. У неё две комнаты, кухня, ванная и туалет.
7. Какая мебель у неё в гостиной?
8. В гостиной у неё большой стол, два дивана и два кресла.
9. У Марины нет сестры, но у неё есть два брата.
10. Их зовут Иван и Сергей.
11. У её брата Ивана нет собаки, но у него есть два кота.
12. Он снимает маленькую квартиру в центре Москвы.
13. У Сергея нет квартиры.
14. Он живёт в комнате в квартире Ивана.
15. В комнате есть только кровать. Нет стола и нет телевизора.
16. Сергей учится в университете.
17. Он изучает английский и шведский.
18. Он занимается в библиотеке.
19. Дома все говорят и смотрят телевизор.
20. Он хочет жить один.
21. Он хочет снять маленькую квартиру.

Chapter 8

Rättelser

s. 109, rad 11 uppifrån, står: **мебѐль**, skall stå: **ме́бель**.

Namn

Läs om ryskans förnamn, fadersnamn och släktnamn på sidan 29 i Kort rysk grammatik.

Uttal

Ordet **алло́** *hallå* uttalas av de flesta som [aɫó] med mjukt **ль**. Andra uttalar [aɫó] med hårt л.

Obetonat **я** uttalas [ə] sist i ord, men även näst sist i ord om konsonanten sist i ordet är hård, t.ex. **ме́сяц** [mɛʂəʦ] *månad*. I övriga fall uttalas alltid [i], t.ex. **ты́сяча** [týʂiʧə] *tusen*.

Observera att olika betoning kan ge olika betydelse:

сто́йт *står*

сто́ит *kostar*

Ordbildning

ход-и́-ть *gå*

в-хо́д *in-gång*

вы́-ход *ut-gång*

Siffror som prefix

När man sätter ihop siffror med adjektiv får siffrorna speciella former.

о́дноко́мнатная кварти́ра enrumslägenhet

двухко́мнатная кварти́ра tvårumslägenhet

тре́хко́мнатная кварти́ра tretrumslägenhet

Substantiv som inte böjs

сто́ **э́вро** *hundra euro*

о́коло **ме́тро** *i närheten av tunnelbanan*

ра́дио **не́т** *det finns ingen radio*

Adjektiv och pronomens i lokativ

Före ett mask./neutr. substantiv slutar adjektiv och pronomens på **-ом**

в ё́том большо́м го́роде *i den här stora staden*

в центра́льном о́фисе *på centralkontoret*

в со́бственном до́ме *i eget hus*

на пя́том эта́же *på femte våningen*

Före ett feminint substantiv slutar adjektiv på **-ой**

в ё́той болшо́й ко́манте *i det här stora rummet*

в со́бственной кварти́ре *i egen lägenhet*

Naturligtvis kan stavningsreglerna göra att man skriver **-ем, -ей**.

Det är ju inte tillåtet att skriva obetonat **о** efter **ш, ж, ц, щ, ч**.

в на́шем до́ме *i vårt hus*

в хоро́шем универси́тете *på ett bra universitet*

Samma sak inträffar också om stammen slutar på **-й**.

в моём до́ме *i mitt hus*

в моёй ко́мнате *i mitt rum*

Det inträffar även om adjektivets stam slutar på en mjuk konsonant.

в сре́дней шко́ле *i gymnasie- (mellan-) skolan*

на тре́тьем эта́же *på tredje våningen*

(Ordningstalet **трётий** tredje är oregelbundet... med **ь**)

Genitiv singular efter 2, 3, 4

о́дин до́ллар, о́дин ру́бль (alltid betoning på ändelsen)

два́ до́ллара, два́ рубля́

ты́сяча *tusen*, **две́ ты́сячи** *tvåusen*

сто́ *hundra*, **три́ста** *trehundra*, **четы́реста** *fyrhundra*

Däremot innehåller **две́сти** *tvåhundra* en historisk dualisändelse.

Prepositioner som styr genitiv

о́коло *i närheten av*

от *från*

у *hos, vid*

B + ackusativ

används i ganska många olika betydelser, bl.a.

в Москвѹ	<i>till Moskva</i>
в кóмнату	<i>in i rummet</i>
в срѣду	<i>på onsdag</i>
в мѣсяц	<i>per månad</i>

Regelbundet verb

платѣть	я	плачѹ	OBS! т > ч
<i>betala</i>	ты	плáтишь	
óн платѣл	óн	плáтит	
онá платѣла	мы	плáтим	
онó платѣло	вы	плáтите	
онѣ платѣли	онѣ	плáтят	

Smakprov på kommande grammatik

Genitiv plural efter 5, 6, 7, 8... och större tal

Maskulina substantiv får ändelsen **-ов** om de slutar med hård konsonant, men **-ей** om de slutar med mjuk konsonant.

дóллар <i>dollar</i>	стó дóлларов <i>hundra dollar</i>
процѣнт <i>procent</i>	дѣсять процѣнтов <i>tio procent</i>
рúбль <i>rubel</i>	стó рублѣй <i>hundra rubel</i>

Feminina och neutrala substantiv tappar ändelsevokalen.

тЫсяча <i>tusen</i>	стó тЫсяч <i>hundratusen</i>
стó <i>hundra</i>	пЯтьсóт <i>femhundra</i>

Flyktig vokal blir nödvändig eftersom **ст** ju inte skulle gå att uttala.

Även efter ordet **скóлько?** hur mycket, hur många? används samma form, dv.s genitiv plural.

скóлько кóмнат	<i>hur många rum?</i>
-----------------------	-----------------------

Övningar

1. Vilken stad bor du i?
2. Jag bor i en liten rysk stad.
3. Vilken gata bor du på?

4. Jag bor på Tverskaja-gatan.
5. Jag bor i närheten av ett museum och en teater.
6. Jag arbetar på en ny, stor vårdcentral.
7. Den ligger inte långt från universitetet.
8. Busshållplatsen är nära ett apotek.
9. Vi vill hyra en stor lägenhet i centrum av Moskva.
10. Nu bor vi i en liten lägenhet i en ny stadsdel.
11. Där betalar vi åtta tusen rubel i månaden.
12. Vi bor på sjätte våningen.
13. I vår lilla lägenhet finns bara kök, badrum, vardagsrum och ett litet sovrum.
14. I närheten av huset finns ingen affär.
15. Jag hyr ut en stor lägenhet inte långt från Kreml.
16. I lägenheten finns fyra rum, men det finns inga möbler.
17. Hur mycket kostar er stora lägenhet per månad?
18. Jag vill inte betala trettio eller fyrtio tusen rubel!
19. Jag är tvungen att bo i min gamla lägenhet i det nya området.
20. Där finns det också stora lägenheter.

Översättningsförslag

1. В каком городе ты живёшь?
2. Я живу в маленьком русском городе.
3. На какой улице ты живёшь?
4. Я живу на Тверской улице.
5. Я живу около музея и театра.
6. Я работаю в новой, большой поликлинике.
7. Она недалеко от университета.
8. Остановка автобуса около аптеки.
9. Мы хотим снять большую квартиру в центре Москвы.
10. Сейчас мы живём в маленькой квартире в новом районе.
11. Там мы платим восемь тысяч рублей в месяц.
12. Мы живём на шестом этаже.
13. В нашей маленькой квартире есть только кухня, ванная, гостиная и маленькая спальня.
14. Около дома нет магазина.
15. Я сдаю большую квартиру недалеко от Кремля.
16. В квартире четыре комнаты, но нет мебели.
17. Сколько стоит ваша большая квартира в месяц?
18. Я не хочу платить тридцать или сорок тысяч рублей.
19. Я должен / должна жить в моей старой квартире в новом районе.
20. Там тоже есть большие квартиры.

Chapter 9

Läs om reduktion av tonande finala obstruenter på sid. 15 och assimilation av tonande/tonlösa obstruenter på sid. 16 i Kort rysk grammatik.

Rättelser

s. 118, rad 5 uppfifrån, står: салат́, skall stå: салáт.

Uttal

ценá [tsyná]

Starkt verb

пíть	я	пью́
<i>dricka</i>	ты	пьёшь
о́н пíл	о́н	пьёт
о́на пилá	мы́	пьём
оно́ пíло	вы́	пьёте
они́ пíли	они́	пьют

Oregelbundet verb

е́сть	я	ём
<i>äta</i>	ты́	ёшь
о́н е́л	о́н	ест
о́на е́ла	мы́	едём
оно́ е́ло	вы́	едíte
они́ е́ли	они́	едя́т

Aspekt

Рågående verb	Fullbordade verb med prefix	
де́лать	> сде́лать	<i>göra</i>
е́сть	> съе́сть	<i>äta > äta upp</i>
пíть	> выпíть	<i>dricka > dricka upp</i>
за́втракать	> позáвтракать	<i>äta frukost</i>
обе́дать	> пообе́дать	<i>äta lunch</i>
ужина́ть	> поужина́ть	<i>äta kvällsman</i>
Undantag:		
покупáть	> купи́ть	<i>köpa</i>

в / на + ackusativ i abstrakt betydelse

на з́автрак till frukost, **на о́бед** till lunch, **на у́жин** till kvällsmat
в неде́лю per vecka, **в ме́сяц** per månad, **в го́д** per år

раз *gång*

о́ди́н ра́з	
два́ ра́за	genitiv singular
три́ ра́за	
четы́ре ра́за	
пя́ть ра́з	oregelbunden genitiv plural
ше́стьра́з ...	

Övningar

01. Vad äter du vanligtvis till frukost?
02. Jag tycker om att äta smörgåsar och frukt och dricka juice.
03. Vad brukar du äta till lunch på fredag?
04. På fredag brukar jag äta fisk och potatis.
05. Hur många gånger i veckan äter ni kött?
06. Kött äter jag bara två gånger per vecka.
07. Var äter ni vanligtvis lunch?
08. Jag brukar äta lunch på restaurang eller på arbetet.
09. Men på lördag och söndag äter jag naturligtvis lunch hemma.
10. Jag gillar pizza. Jag brukar köpa två pizzor per vecka i närheten av universitetet.
11. Var brukar du köpa matvaror? I snabbköpet eller på salutorget?
12. Jag brukar köpa matvaror i snabbköpet i närheten av arbetet, men grönsaker och frukt köper jag på torget.
13. Jag är student och studerar svenska på Moskvas universitet.
14. Inte långt från studenthemmet finns en bra restaurang.
15. Jag går sällan på restaurang, men igår åt jag lunch där.
16. Jag åt kött, ris och en sallad. Jag drack öl.
17. Jag brukar gå på resturang en eller två gåner per månad.
18. Idag har jag varit i affären. Där köpte jag bröd, ost, mjölk och tre ägg.
19. Sedan var jag på salutorget. Där köpte jag potatis, tre apelsiner och två bananer.
20. I kylskåpet finns inte mjölk. Vem har druckit upp den?

Chapter 10

Rättelser

s. 137, rad 9 uppfifrån, står: **ваш салát**, skall stå: **салát**.

s. 137, rad 10 uppfifrån, står: **заказál**, skall stå: **заказáла**.

Uttal

сч uttalas som **щ** [çç], t.ex. **счёт** [ççót] *summering, räkning, nota*.

Adverb av adjektiv

Adverb bildas med ändelsen –о.

Ofta har adjektiv och adverb olika betoning!

хорóший	хорóшая	хорóшее <i>bra</i>	хорошó <i>bra</i>
плохóй	плохáя	плохóе <i>dålig</i>	плóхо <i>dåligt</i>
дорогóй	дорогáя	дорогóе <i>dyr</i>	дóрого <i>dyrt</i>
			рédко <i>sällan</i>
			чáсто <i>ofta</i>

Ordbildning

прийтí *komma* < **при-** *till en plats* **идтí** *gå*

придú *jag kommer (fut.)* < **при-** **идú**

Verbet är förstås fullbordat eftersom det är bildat av ett existerande enkelt verb genom tillägg av ett prefix.

Tempus och aspekt

Läs sidorna 73, 74 och halva 75 i Kort rysk grammatik.

Nya aspektpar i denna lektion som är bildade med prefix:

готóвить	>	приготóвить	<i>förbereda, göra i ordning</i>
платíть	>	заплатíть	<i>betala</i>
смотрéть	>	посмотрéть	<i>titta</i>

Nu börjar det även dyka upp aspektpar där båda verben har ett prefix. Då markeras aspektrelationen mellan verben på ett annat sätt, nämligen med ett suffix och det är verbet som har suffixet som är pågående, medan verbet utan suffixet är fullbordat.

заказáть	<	заказывáть	<i>beställa</i>
снйáть	<	снимáть	<i>hyra</i>

Futurum

Fullbordade verb bildar futurum med ”presensändelserna”.

я прочитаю	<i>jag ska läsa, jag kommer att läsa</i>
ты прочитаешь	<i>dvs. läsa färdigt</i>
она прочитает	
мы прочитаем	
вы прочитаете	
они прочитают	

Pågående verb bildar futurum med hjälpverb + infinitiv.

я буду читать	<i>jag ska läsa, jag kommer att läsa</i>
ты будешь читать	<i>dvs. ägna mig åt läsning</i>
он будет читать	
мы будем читать	
вы будете читать	
они будут читать	

Futurum av verbet **быть** *vara* består bara av själva hjälp verbet, utan att huvud verbet **быть** i infinitiv läggs till.

я буду	<i>jag kommer att vara</i>
ты будешь	
он будет	
мы будем	
вы будете	
они будут	

Rörelseverb

Ryskan har dubbla uppsättningar rörelseverb som alla är pågående.

ходить *gå* och **ездить** *åka* kallas obestämda och används

- vid upprepad förflyttning vid flera tillfällen
- vid förflyttning i **obestämd** riktning eller i två riktningar vid förflyttning tur och retur / fram och tillbaka.

идти *gå* och **ехать** *åka* kallas bestämda och kan bara användas om förflyttning som samtidigt

- sker vid ett enda **bestämt** tillfälle
- i en **bestämd** riktning

Regelbunden böjning med konsonantväxling

ходíть	хожú	OBS! betoning	éздить	éзжу [éжжу]
<i>gå</i>	хóдишь		<i>åka</i>	éздишь
ходíл	хóдит		éздил	éздит
ходíла	хóдим		éздила	éздим
ходíло	хóдите		éздило	éздите
ходíли	хóдят		éздили	éздят

Starkt verb

éхать	éду
<i>åka</i>	éдешь
éхал	éдет
éхала	éдем
éхало	éдете
éхали	éдут

Oregelbundet verb

идтí	идú
<i>gå</i>	идёшь
шёл	идёт
шла́	идём
шлó	идёте
шли́	идут

Smakprov på kommande grammatik

Adjektiv i korform

Som predikatsfyllnad används vissa adjektiv vanligtvis i kortform, dvs. inte med adjektivens normala ändelser, utan med kortare ändelser, samma ändelser som hos substantiven.

mask.	fem.	netur.	plural	
ГОТÓВ	ГОТÓВА	ГОТÓВО	ГОТÓВЫ	<i>färdig(a)</i>

Imperativ

singular	да́й	<i>ge</i>	ИЗВИНÍ	<i>ursäkta</i>
plural	да́йте		ИЗВИНÍТЕ	

Övningar

01. Jag går sällan på restauranger.
02. Min ryska väninna går ofta på bjudning.
03. På restaurang Pusjkin på Tvergatan brukar jag beställa borsjtj.
04. I går åt jag pizza till kvällsmat och jag drack coca-cola.
05. I morgon skall min ryska vän och jag äta lunch på en bra restaurang.
06. I går drack jag kaffe till frukost, men i morgon skall jag dricka juice.
07. På morgonen brukar jag äta frukt och dricka te.
08. Sedan pluggar jag två timmar på biblioteket.
09. Lunch äter jag ofta i universitetsmatsalen.
10. Jag tycker om att äta soppa och bröd.
11. På kvällen kopplar jag av och tittar på amerikanska filmer eller lyssnar på rysk musik.
13. I går gick jag till salutorget. Där köpte jag frukt och grönsaker.
15. Natasja och Ivan har köpte en ny, stor lägenhet i centrum av Petersburg.
21. Har du gjort läxan?
23. Idag gick vi på restaurang. Där åt vi lunch.

Chapter 11

Rättelser

s. 146, rad 3 nedifrån, står: подру́ги, skall stå: подру́га.

Adjektiv och pronomen i genitiv

Före ett mask./neutr. substantiv i genitiv slutar adjektiv och pronomen på **-ого**. I denna ändelse uttalas alltid **г** som [в].

це́нтр э́того большо́го го́рода *den här stora stadens centrum*

а́дрес центра́льного о́фиса *centralkontorets adress*

Före ett feminint substantiv i genitiv slutar adjektiv på **-ой**, precis som i lokativ.

ме́бель э́той болшо́й ко́манты *det här stora rummets möbler*

Naturligtvis kan stavningsreglerna göra att man skriver **-его, -ей**.

Det är ju inte tillåtet att skriva obetonat **о** efter **ш, ж, ц, щ, ч**.

а́дрес на́шего сы́на *vår sons adress*

це́на хоро́шей кнѝги *den bra bokens pris*

Samma sak inträffar också om stammen slutar på **-й**.

сы́н моего́ бра́та *min brors son*

му́ж моѝй сестры́ *min systers man*

Personliga pronomen

Nominativ

кто́ *vem*

я́ *jag*

ты́ *du*

о́н *han, den, det*

о́на *hon, den, det*

мы́ *vi*

вы́ *ni*

они́ *de*

Akusativ = Genitiv

кого́

меня́ *mig*

тебя́ *dig*

его́ *honom, den, det*

еѝ *henne, den, det*

нас *oss*

вас *er*

их *dem*

efter preposition

него́

неѝ

них

Män i akusativ

Förutom alla feminina ord börjs även maskulina ord som betecknar män och djur i akusativ. Sådana maskulina ord som betecknar varelser använder genitivformen även i akusativ.

Ни́на знаѝт ру́сского́ президѝнта. *Nina känner den ryske presidenten.*

Я не знаю вашего брата. *Jag känner inte er bror.*

Feminina ord i akkusativ

Feminina substantiv som i grundform slutar på **-ь** får ingen ändelse i akkusativ. Om ett sådant ord föregås av pronomen eller adjektiv böjs dock dessa bestämningsord.

Я знаю вашу маленькую дочь. *Jag känner er lilla dotter.*

Starka verb

умѐть		умѐю
	<i>kunna</i>	умѐешь
умѐл		умѐет
умѐла		умѐем
умѐло		умѐете
умѐли		умѐют

казáть		кажý
	<i>visa</i>	ка́жешь
казáл		ка́жет
казáла		ка́жем
казáло		ка́жете
казáли		ка́жут

På samma sätt böjs de fullbordade verben **показáть** *visa*, **сказáть** *säga*, **заказáть** *beställa*.

Smakprov på kommande grammatik

Maskulina substantiv med oregelbunden plural

дóм	<i>hus</i>	домá
гóрод	<i>stad</i>	городá
стýл	<i>bord</i>	стýлья
брáт	<i>bror</i>	брáтья
мýж	<i>make</i>	мужья́
сýн	<i>son</i>	сыновья́
ребёнок	<i>barn</i>	ребя́та / дѐти

Feminint substantiv med ändrad betoning i plural

сестра́ *syster* **сёстры**

Substantiv med oregelbunden böjning

	Nominativ sing.	Genitiv sing.	Nominativ plural
f.	до́чь <i>dotter</i>	до́чери	до́чери
f.	ма́ть <i>mor</i>	ма́тери	ма́тери
n.	вре́мя <i>tid</i>	вре́мени	време́на

Adjektiv i kortform

женáт, (зáмужем), **женáты** *gift*

Oregelbundna komparativformer

adj.	молодо́й	<i>ung</i>	мла́дший	<i>yngre, yngst</i>
adj.	ста́рый	<i>gammal</i>	ста́рший	<i>äldre, äldst</i>
adv.	ра́но	<i>tidigt</i>	ра́ньше	<i>tidigare</i>

Ytterligare ett starkt verb

бра́ть	беру́
<i>ta</i>	берёшь
бра́л	берёт
брала́	берёт
бра́ло	берёте
бра́ли	беру́т

På samma sätt böjs det fullbordade verbet **вы́брать** *välja* (*ta ut*, eng. *pick out*). Betoningen ligger alltid på **вы́-** i fullbordade verb.

Imperativ

скажи́ [скажы́], **скажи́те** *säg*

Preteritum med stam på konsonant

Om stammen i preteritum slutar på konsonant har den maskulina formen inte ändelsen **-л**.

у́мер *har dött, är död*
умерла́
у́мерли

Ryskt presens = svenskt perfekt

Handlingar som pågått en viss tid och fortfarande pågår uttrycks på ryska med presens och på svenska med perfekt. Den ryska meningen innehåller oftast ordet **уже** *redan* och en tidsangivelse som talar om hur länge handlingen pågått.

Онí женáты уже́ 21 год. *De har varit gifta i 21 år.*

Онá учит английский язык уже́ два́ годá.

Hon har pluggat engelska i två år.

Övningar

01. Nu är jag på väg till affären. Jag skall köpa bröd, smör, ost, mjölk och vatten.
02. I går gick jag på bio. Jag såg en ny svensk film.
03. Nu är Anton på väg till universitetet med buss.
04. Han åker till universitetet varje dag på morgonen.
05. I dag på kvällen ska han på bio.
06. Jag är jättehungrig. Vad ska vi äta till kvällsmat?
07. Vi ska äta soppa, smörgåsar och jättegoda piroger.
08. Jag skall göra läxan när jag har ätit kvällsmat.
09. Vad beställde ni? Vad åt ni? Vad drack ni?
10. Vi åt fisk och potatis och vi drack vitt vin.
11. Detta är min ryske väns syster.
12. Hon heter Tamara.
13. Hennes man heter Oleg.
14. Tamara och Oleg har två söner och två döttrar.
15. Den äldste sonen heter Pjotr och den yngste sonen heter Sergej.
16. Tamaras och Olegs söner är gifta.
17. Pjotr kan tala engelska, men han kan inte skriva.
18. Pjotr har varit gift i 22 år.
19. Pjotrs familj bor i en stor lägenhet inte långt från centrum av staden.
20. De har en liten vit katt och de tycker mycket om sin katt.

Chapter 12

Rättelser

s. 169 i vänster kolumn, rad 8 uppifrån, står: 3.2, skall stå: 3,2.

s. 169 i vänster kolumn, rad 12 uppifrån, står: 1.6, skall stå: 1,6.

Prepositionen о(б) styr lokativ

Prepositionen **о** *om* (angående ngt ämne) har en längre form **об** framför vokal, dock inte framför j-vokalerna eftersom sådana ord börjar med konsonanten /j/.

Samma betydelse kan oftast även uttrycks med **про** + ackusativ.

Uttalet av initialt и

Efter prepositioner som slutar med hård konsonant uttals efterföljande ord som börjar med **и** i stället som [ы].

об Ива́не [абыва́нц] *om Ivan*

в Ирку́тске [вырку́тскѣ] *i Irkutsk*

Pronomen i lokativ

ком?	чѐм?	jfr. adj. -ом	
мне			OBS! обо мнѐ
тебѐ			
нѐм		jfr. adj. -ом	
ней		jfr. adj. -ой	
нас			
вас			
них			

Aspektpar

жені́ться >	пожені́ться		<i>gifta sig</i>
казáть > <i>visa</i>			
	показáть <	пока́зывать	<i>visa</i>
	заказáть <	закáзывать	<i>beställa</i>
	сказáть <	говорі́ть	<i>säga</i>
	рассказáть <	расска́зывать	<i>berätta</i>

Riktning vs. befintlighet

где? <i>var?</i>	тут/здесь <i>här</i>	там <i>där</i>
куда? <i>vart?</i>	сюда <i>hit</i>	туда <i>dit</i>

Totalt pronomen

mask.	fem.	neutr.	plural
весь	вся	всё	всё
<i>all, hela</i>		<i>allt</i>	<i>alla</i>

Roten är /всь/. Maskulinum har en flyktig vokal. Övriga former har j-vokal för att markera att stammen /с/ är mjukt:

/всь/ → **весь**

/всь/-а/ → **вся**

/всь/-о/ → **всё**

/всь/-ы/ → **oregelbundet: всё**

Ålder

Ålder uttryck genom att personen anges i dativ.

Мне двадцать лет. *Åt mig är 20 år. Jag är 20 år.*

Ей было двадцать лет. *Åt henne var 20 år. Hon var 20 år.*

Ему будет двадцать лет. *Åt honom blir 20 år. Han blir 20 år.*

Oregelbundet substantiv

Ordet **год** *år* använder den oregelbundna formen **лет** (egentligen *somrar*) i genitiv plural efter siffror från 5 och andra måttsord som t.ex. **сколько?** *hur många?*

Pronomen i dativ

мне
тебе
ему
ей
нам
вам
им

Gift

Gift om män eller om män+kvinnor heter **женáт**, plural **женáты**.
Gift om kvinnor heter **зáмужем** vilket är ett adverb och inte böjs i plural.

Datum

Som svar på frågan

Какóе сегóдня числó? *Vilket datum är det i dag?*

skall man svara med ordningstal i neutrum följt av månaden i genitiv.

Сегóдня пёрвое мáя. *Idag är det den första maj.*

Jämför med engelskans “genitiv”: *Today it’s the first **of** May.*

Årtal

Även årtal uttrycks med ordningstal. Precis som på engelska (**in** 2009) skall man använda den ryska prepositionen **в** + lokativ. Dessvärre är lokativformen av ordet **гóд** *år* oregelbunden så att det blir **в ... гóдý**.

в двé тýсячи девя́том гóдý eng. *in 2009*, sv. *år 2009*

Övningar

01. Det här är Boris, vår nye chef.
02. Det här är Tamara, hans fru.
03. Vår nye chefs fru är född i Sverige.
04. Hon heter Maria. Hon är trettio år.
05. Hon har vuxit upp i Moskva.
06. Hennes far arbetade på en stor rysk bank.
07. Marias syster heter Tamara.
08. Tamara har man, en son och en dotter.
09. Tamaras man arbetar på en liten vårdcentral.
10. Han heter Ivan och han är fyrtio år.
11. Tamaras man tittar mycket på teve.
12. Han älskar program om medicin och politik.
13. Tamara tycker inte om att titta på teve.
14. Hon tycker mera om att läsa böcker.
15. Nu läser hon en bok om Vladimir Vladimirovitj Putin.

PS. Vet ni vad Vladimir betyder?

Chapter 13

Rättelser

- s. 176 i marginalen, rad 12 uppifrån, står: **нраві́тся**, skall stå: **нра́вится**.
s. 177 i marginalen, rad 3 nedifrån, står: **слово́**, skall stå: **сло́во**.

Obetonat e

Uttalas i de allra flesta fall som [и].

Dock

- i böjningsändelser i neutrum som [ə], t.ex. **большо́е море**
- efter **ш, ж, ц** före betoningen i ordet som [ы], **женá, ценá**
- efter **ш, ж, ц** efter betoningen i ordet som [ə], **то́же, пи́шет**

Trots detta uttalas dock

- e i lokativ/dativ som [и]/[ы], inte [ə], **в море, о Наташе**

Dativens former

	adjektiv	substantiv
maskulinum neutrum	-ому	-у
femininum	-ой	-е

Pronomen

кому́?, чему́?

мне́, тебе́, (н)ему́, (н)е́й, на́м, ва́м, (н)и́м

Precis som i lokativ får inte **-е** skrivas efter **-и-**, i stället skrivs **-и**, t.ex.

Ю́лии åt Julia, **Росси́и** åt Ryssland

Även vid feminina ord som i nominativ slutar på **-ь** blir ändelsen **-и**, t.ex.

ма́ть, к ма́тери till modern, **до́чь, к до́чери** till dottern

Dativens användning

– beneficent, ofta en person som får något

Ба́бушка дала́ **сы́ну** га́льстук. *Farmor gav sin son en slips.*

– upplevare

Мне́ хоро́шо. *Jag har det bra.*

Ма́ме нра́вится тво́й но́вый па́рень? *Gillar mamma din nye kille?*

Ива́ну нра́вится в Москве́. *Ivan trivs i Moskva.*

– det ”logiska” subjektet vid modala adverb och vid infinitiv

Вám на́до рабо́татъ. *Ni måste arbeta.*

Что́ мнэ́ де́латъ? *Vad ska jag göra?*

Вám ку́дá? *Vart ska ni?*

– vid angivande av en persons ålder

Ско́лько вам ле́т? *Hur gammal är ni?*

Ему́ се́мь ле́т. *Han är sju år.*

– efter prepositionerna **к** *mot, till*, **по** *med avseende på, via*

Мы́ пошл́и к **Да́ше**. *Vi gick till Dasja.*

Кто́ вы́ по **профе́ссии**? *Vad är ni till yrket.*

Я уже́ смо́трел э́тот фи́льм по **телеви́зору**.

Jag har redan sett den här filmen på teve.

Aspektpar

			fullbordat		pågående
звони́ть	<i>ringa</i>	>	позвони́ть		
знако́миться	<i>bekanta sig</i>	>	познако́миться	<i>lära känna, bli bekant</i>	
теря́ть	<i>förlora, tappa</i>	>	потеря́ть		
идти́	<i>gå</i>	>	найти́	<i>hitta</i>	
проси́ть	<i>be</i>	>	спроси́ть	<i>fråga</i>	< спра́шивать

Aspektpar där den fullbordade formen uttrycker att en situation uppstår:

нра́виться *tilltala, behaga* > **пнра́виться**

Oregelbunden plural

до́м	<i>hus</i>	дома́
го́род	<i>stad</i>	города́
гла́з	<i>öga</i>	глаза́

Komparation

высо́кий	<i>hög, lång</i>
бо́лее высо́кий	<i>högre, längre</i>
са́мый высо́кий	<i>högst, längst</i>

Övningar

01. För fyra dagar sedan var jag i Moskva.
02. Där träffade jag en gammal vän.
03. Hon är 34 år, lång, har bruna ögon och mörkt hår.

04. Min vän heter Tamara.
05. Hon är arkitekt och en mycket intressant person.
06. Jag gillar henne mycket.
07. Vi träffades på en liten restaurang i centrum av Moskva.
08. Vi åt och drack och pratade väldigt länge.
09. Jag åt fisk och drack vitt vin, och Tamara åt kött och drack rött vin.
10. Jag gav Tamara mitt nya telefonnummer.
11. I går gick jag till en stor affär och köpte en vacker kopp till min lillebror.
12. Till mamma köpte jag en bok.
13. Till pappa ska jag köpa en mobiltelefon.
14. Men vad skall jag köpa till min storasyster?
15. Hon har sagt att hon vill ha en ny teveapparat.
16. Hon gillar att titta på amerikanska filmer.

Chapter 14

Uttal

Adjektivet **скучный** *tråkig* och adverbet **скучно** *tråkigt* brukar av de flesta uttalas [скушный], [скушнэ].

Adverb

Adverben är i ryskan i princip samma form som adjektivet kortform i neturum. De slutar på **-о** (som ju inte får skriva efter vissa konsonanter om det är obetonat). Ofta är det skillnader i betoningen mellan dessa former.

Adjektiv	Adverb
хоро́ший	хорошо́
плохо́й	плохо́

Adverb med dativ

Tillsammans med många adverb uttrycks en upplevare med dativ, t.ex.

Мне́ трудно́ это́ сказа́ть. *Det är svårt för mig att säga det.*

Inte alla sådana adverb har något motsvarande adjektiv, t.ex.

Мне́ жа́ль. *Jag är ledsen. Jag tycker att det är synd/tråkigt.*

Dativ är särskilt vanligt tillsammans med de s.k. modala adverbena, men då är det knappast frågan om känsloupplevare, utan här står helt enkelt den person som modaliteten avser i dativ, t.ex.

Мне́ нельзя́ пи́ть пи́во. *Jag kan/får inte dricka öl.*

Ско́лько мне́ мо́жно вы́пить? *Hur mycket kan/får jag dricka?*

Ско́лько мне́ на́до запла́тить? *Hur mycket måste jag betala?*

Ytterligare imperativformer

Позови́те *kalla (på)* är den fullbordade formen i imperativ av samma verb som foremn **зову́т** *de kallar*.

Övningar

01. Jag gillar långa tjejer.
02. Min man har inte sinne för humor, men han är snäll och ärlig, och han älskar mig.
03. Jag heter Andrej, jag har varit gift, och jag har en son, Jura, 4 år.

04. Han är en glad pojke, han har mörkt hår och gröna ögon.
05. Ring till Lena eller Ivan. Det behöver köpas bröd och mjölk.
06. Din mamma har ringt. Ring till henne i kväll.
08. Jag tycker att det är intressant att läsa böcker om Ryssland.
09. Igår hade jag tråkigt hela kvällen. Jag var ensam hemma.
10. Det var obehagligt för mig att titta på den filmen.
11. Jag får inte äta kött, men jag kan äta fisk.
12. Varför måste du arbeta varje dag?

Chapter 15

Uttal

-т- eller -д- som står mellan två andra konsonanter uttalas ofta inte, t.ex.

че́стный, изве́стный, пра́здник, по́здно, рентге́н

I dessa två ord uttalas -г- som [x]:

ле́гко́ [lɪxkó] *lätt*, **мя́гкий** [máxkij] *mjuk*

I reflexiva verbformer där verbändelsen före slutar med uttalas ett långt t-ljud och ett hårt s-ljud, t.ex.

нра́вится, нра́виться båda [nrávitʃə]

у́чится [účitʃə], учíться [učítʃə]

Pluralformer

Oregelbundna

гла́з – глаза́ *ögon*

у́хо – у́ши *öron*

Växlande betoning

рука́ – ру́ки *armar + händer*

нога́ – но́ги *ben + fötter*

Jag har ont i...

uttrycks på ryska som ”Hos mig värker...” Då är kroppsdelens som gör ont subjekt och verbets form rättar sig efter kroppsdelens i fråga.

У меня́ бо́лит голова́. *Hos mig värker huvudet.*

У неё бо́лят но́ги. *Hon har ont i benen.*

У ма́мы бо́лела гла́з. *Hos mamma gjorde ett öga ont.*

У па́пы бо́ле́ла голова́. *Pappa hade onte i huvudet.*

У сы́на бо́лело у́хо. *Hos sonen värkte örat.*

У до́чери бо́ле́ли у́ши. *Hos dottern gjorde öronen ont.*

Adjektiv

som gärna används i kortform som predikatsfyllnad:

с́жук бо́лен, бо́льна́, бо́льны́

фри́ск здо́ров, здо́рова, здо́ровы

Dessutom finns ett verb med betydelsen ”är sjuk”: **я бо́лею** (”jag sjukar”).

Till och från

När man befinner sig någonstans finns det tre prepositioner att välja mellan för att uttrycka det: **в** *i*, **на** *på*, **у** *hos*, *vid*.

в ресторáne <i>på restaurangen</i>	в + lokativ
на рабóте <i>på arbetet</i>	на + lokativ
у ба́бушки <i>hos farmor</i>	у + genitiv

När man skall ta sig till en plats måste man också välja mellan tre olika prepositioner som exakt motsvarar de ovan nämnda tre till användnings-sättet: **в** *till* (en plats inuti), **на** *till* (en plats ovanpå), **к** *till* (en plats hos/vid).

в рестора́н <i>till restaurangen</i>	в + ackusativ
на рабо́ту <i>till arebtet</i>	на + ackusativ
к ба́бушке <i>till farmor</i>	к + dativ

Även när man skall ta sig från en plats måste man också välja mellan tre olika prepositioner som också motsvarar de ovan nämnda till användnings-sättet: **из** *ur*, *från* (en plats inuti), **с** *från* (en plats ovanpå), **от** *från* (en plats hos/vid).

из рестора́на (<i>ut</i>) <i>från restaurangen</i>	из + genitiv
с рабо́ты <i>från arebtet</i>	с + genitiv
от ба́бушки <i>från farmor</i>	от + genitiv

Observera den flyktiga vokeln i kombinationen

ко мне́ *till mig*

Oregelbunden lokativ maskulinum

лѐс - **в лесу́** *i skogen*

го́д - **в э́том году́** *i år, det här året*

аэропо́рт – **в аэропорту́** *på flygplatsen*

Pågående bestämda rörelseverb

идти́ <i>gå</i>	éхать <i>åka</i>	бежа́ть <i>springa</i>	нести́ <i>bära</i>
шёл	éхал	бежа́л	нёс
шла́			несла́
шли́			несли́
я иду́	я еду́	я бегу́	я несу́
он иде́т	он еде́т	он бежи́т	он несё́т
они иду́т	они еду́т	они бегу́т	они несу́т

Verbprefix

Framför rörelseverb har prefixen särskilt tydliga rumsbetydelser. Verben nedan böjs precis som de fyra grundverben ovan, men naturligtvis blir verben fullbordade då de förses med dessa prefix. De enkla verbens presens blir då till futurum i de prefigerade verben.

по- *i väg*

пойти́ gå i väg, **поехать** åka i väg,
побежать springa i väg, **понести́** bära i väg med ngt

при- *till en viss plats*

прийти́ komma gående, **приехать** komma åkande,
прибежать komma springande,
принести́ bära hit, ta med sig, hämta

в- *in*

войти́ gå in, **въехать** åka in,
вбежать springa in, **внести́** bära in

вы- *ut*

выйти́ gå ut, komma ut, **выехать** åka ut, komma ut,
выбежать springa ut, **вынести́** bära ut
(alltid betoning på detta prefix hos fullbordade verb)

Diminutiv

När ett ord som redan innehåller **-к-** får ytterligare ett **-к-** för att markera diminutiv övergår det första **-к-** till **-ч-**. För att det inte skall bli alltför svårt att uttalas skjuter man också ofta in en flyktig vokal i en sådan konsonantanhopning.

ша́пка mössa, ша́пк-к-а > ша́пч-к-а > **ша́почка** liten mössa

Övningar

1. Jag går ofta till läkaren.
2. Var har du ont?
(Vad värker hos dig?)
3. Jag har hela tiden ont i huvudet. (hos mig...värker huvudet.)
4. Läkaren har sagt att jag måste koppla av.
5. Farmor är sjuk.
6. Hon har feber.
7. Farfar har ont i benen. (Hos farfar värker benen.)
8. Min bror går till apoteket nu.

9. Min faster går ofta till farmor.
10. I går hade jag ont i en tand. (...hos mig värkte en tand.)
1. Я часто хожу к врачу .
2. Что у тебя болит ?
3. Меня всё время болит голова .
4. Врач сказал , что мне надо / нужно отдыхать .
5. Бабушка больна / болеет .
6. У неё температура .
7. У дедушки болят ноги .
8. (Мой) брат сейчас идёт в аптеку .
9. (Моя) тётя часто ходит к бабушке.
10. Вчера у меня болел зуб.

Chapter 16

Rättelser

- s. 215, rad 9 uppifrån, står: **принять**, skall stå: **принять**.
s. 215, rad 21 uppifrån, står: **посмотреть**, skall stå: **посмотреть**.
s. 218, rad 12 nerifrån, står: **ложусь**, skall stå: **ложусь**.
s. 222, rad 18 nerifrån, står: **бегать**, skall stå: **бегать**.

Aspektpar

принять приму́, приме́шь	<	принимать regelb.	<i>ta (abstrakt)</i>
опоздать regelb.	<	опаздывать regelb.	<i>bli sen, komma (för) sent</i>
встать вста́ну, ста́нешь	<	вставать встаю́, встаёшь	<i>stiga upp, resa sig</i>
одеться оде́нусь, оде́нешься	<	одеваться regelb.	<i>klä på sig</i>
дать	<	давать даю́, даёшь	<i>ge</i>
поступить поступлю́, поступи́шь	<	поступать regelb.	<i>börja, skriva in sig</i>
лечь ля́гу, ля́жешь	<	ложиться regelb.	<i>lägga sig</i>
взять	<	брать беру́, берёшь	<i>ta (konkret)</i>

Substantiv efter siffror

Nom. sg.	Gen. sg.	Gen. pl.
1, 21, 31...	2, 3, 4, 22, 23, 24...	5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12..., 25, 26, 27...
час	два́ часа́	пять часо́в
мину́та	две́ мину́ты	пять мину́т

Adjektiv i kortform

пра́в	права́	пра́вы	<i>rätt, riktig, korekt</i>
за́нят	за́нята́	за́няты	<i>upptagen</i>
свобо́ден	свобо́дна	свобо́дны	<i>ledig</i>

Prepositioner

до + gen *före*, t.ex. **до обе́да** *före lunchen*

после + gen *efter*, t.ex. **после обе́да** *efter lunchen*

Övningar

01. Jag stiger vanligtvis upp klockan sju på morgonen.
02. Först tar jag en dusch. Sedan klär jag på mig.
03. Klockan sju och trettio äter jag frukost.
04. Jag brukar äta två smörgåsar och dicka kaffe eller te.
05. Mina barn dricker mjölk eller juice. De äter gröt.
06. Klockan åtta går jag till jobbet.
07. Klockan åtta och trettio börjar jag arbeta.
08. Klockan ett äter jag lunch på en liten restaurang i närheten av jobbet.
09. Klockan fyra går jag hem. Jag köper matvaror i en affär eller på torget.
10. Hemma lagar jag kvällsmat. Hela familjen äter kvällsmat tillsammans klockan sju.
11. Klockan åtta lägger sig barnen att sova. Sedan brukar jag läsa lite.
12. Klockan elva lägger jag mig att sova.

Chapter 17

Instrumentalis

Maskulinum och neutrum

adjektiv **-ЫМ** substantiv **-ОМ**

Femininum

adjektiv **-ОЙ** substantiv **-ОЙ**

dock: fem. substantiv på **-Ь** har ins. på **-ЬЮ**

Pronomen

кем? чем?

мно́й, тобо́й, (н)им, (н)ей, нами, ва́ми, (н)ими

Instrumentalis används bl.a. efter prepositionerna

с *med*

перед *framför, före*

Instrumentalis används även efter vissa verb, t.ex.

интересова́ться, я интересу́юсь *jag intresserera mig för*

занима́ться, я занима́юсь *jag ägnar mig åt*

Rektion

Olika verb i olika språk har olika krav på vilken preposition eller vilket kasus som måste följa efter verbet. Detta fenomen att verbet bestämmer vad som måste följa brukar i grammatiken kallas för verbens rektion. Jfr. t.ex.

jag tittar på teve	på
I watch TV	ingen preposition, bara objekt
я смотрю телевизор	ingen preposition, bara objekt i ackusativ

jag väntar på en vän	på
I am waiting for a friend	for
я жду друга	ingen preposition, bara objekt i ackusativ

jag är intresserad av sport	av
I am interested in sports	in
я интересу́юсь спортом	ingen preposition, bara objekt i instrumentalis

jag spelar tennis	ingen preposition, bara objekt
I play tennis	ingen preposition, bara objekt
я играю в теннис	в + akkusativ (spel & sport)

jag spelar gitarr	ingen preposition, bara objekt
I play the guitar	ingen preposition, bara objekt
я играю на гитаре	на + lokativ (musikinstrument)

Regelbundna verb på -овать

Verb som i infinitiv slutar på **-овать** (efter **ш, ж, ц, щ, ч** i stället förstås på obetonat **-евать**) böjs fullständigt förutsägbart, men har i presens bara ett **-у-** i stället för **-ова-**.

рисовать	я рисую
<i>rita</i>	ты рисуешь
рисовал	она рисует
рисовала	мы рисуем
рисовало	вы рисуете
рисовали	они рисуют

Aspektpar

Jämför

при-нять	<	при-нимать	<i>ta</i>
по-нять	<	по-нимать	<i>förstå</i>

Övningar

01. Jag är intresserad av sport.
02. Jag ägnar mig åt fotboll och baketboll.
03. Jag spelar fotboll varje morgon.
04. Jag spelar basketboll varje kväll.
05. På dagen studerar jag på universitetet.
06. Jag är även intresserad av musik, litteratur och film.
07. Jag tycker om att spela gitarr.
08. På söndag brukar jag gå med en vän på bio.
09. Vi ser ofta engelska eller amerikanska filmer.
10. På lördag går jag ibland på konsert med min syster
11. I lördags gick vi på en opera med vår mamma.

12. I morgon ska min bror och jag gå på en intressant svensk film om Ryssland.
13. Spelar du tennis?
14. Ja, jag spelar ofta med min ryska väninna.
15. Och jag spelar ibland med min morfar.

Chapter 18

Genitiv plural

Används bl.a.

- efter siffror från och med 5 och större med undantag för sådana sammansättningar som slutar med **один, два, три, четыре**.

- efter andra måttsbegrepp som **сколько** *hur många*, **много** *många*, **мало** (*för*) *få*, **несколько** *några*...

Adjektiv	–ых
Mask. substantiv	
efter hård kons. + й	–ов
efter mjuk kons. + ш, ж	–ей
Fem. & neutr. subst	ingen ändelse

Oregelbundna former

этих (*av*) *dessa*, **всех** (*av*) *alla*

друзей (inget mjukt tecken) (*av*) *vännerna*, **братьев** (*av*) *bröderna*

Oregelbundna fall

efter siffror fr.o.m. 5: **пять человек** *fem personer*, **пять лет** *fem år*.

De vanliga stavningsreglerna för obetonat **о** gör att det måste bli t.ex. **пять месяцев** *fem månader*, **пять музеев** *fem museer*.

Instrumentalis

Av vissa tidsbegrepp används instrumentalis för att beteckna tid då något sker, dvs. som tidsadverbial.

утром *på morgonen*, **днём** *på dagen*, **вечером** *på kvällen*, **ночью** *på natten*, **зимой** *på vintern*, **весной** *på våren*, **летом** *på sommaren*, **осенью** *på hösten*.

Particip

På svenska slutar perfekt particip oftast på –d/-t, men ibland på –n, t.ex. (*ny*)*målad*, (*ny*)*bakad*, (*fri*)*köpt*, (*ren*)*skriven*. På ryska slutar de oftast på –н, bara ibland på –т, t.ex. **построить** *fb. bygga*, **построен** *byggd*, **должен** *tvungen*, men **занят** *upptagen*.

Övningar

01. I Petersburg finns det många bra teatrar.
02. På det här nya sjukhuset arbetar åtta ryska läkare, fem kirurger och tjugo sjuksköterskor.
03. I går var det många glada barn på stadsbiblioteket.
04. Hur många människor bor i Novgorod?
05. Vad tycker du mest om?
06. Jag tycker mycket om musik, men jag tycker ännu mera om sport.
07. I Moskva finns det flera stora flygplatser och järnvägsstationer.
08. I vår stad finns det inga teatrar eller biografer, men det finns fem sjukhus.
09. Det finns även många restauranger, kaféer, skolor och bibliotek.
10. I centrum finns det många vackra gamla gator.
11. I Sveriges huvudstad bor det en miljon människor.
12. Den här boken kostar hundra ryska rubel.

Chapter 19

Genitiv plural

Adjektiv	-ЫХ
Mask. substantiv	
på hård kons. + -Й	-ОВ
på -Ь, -Ч, -Щ, -Ш, -Ж	-ЕЙ
Fem. & Neutr. subst.	ingen ändelse
Fem. subst. på -Ь	-ЕЙ

Om den ändelselösa formen i genitiv plural kommer att sluta på mer än en konsonant skjuts oftast en flyktig vokal in mellan konsonanterna. Oftast skjuter man in -o-, men efter vissa konsonanter får man ju inte skriva obetonat -o-.

останóвка: нéсколькó останóвок *några hållplatser*

стоя́нка: мнóго стоя́нок такс́и *många taxistationer*

Ackusativ plural

I ackusativ plural används nominativformen då det handlar om föremål.

Я зная́ю э́ти у́лицы, э́ти дома́, теа́тры, рестора́ны и магази́ны...

Jag känner till de här gatorna, de här husen, teatrarna, restaurangerna och affärerna...

Då det handlar om varelser används genitivformen.

Я зная́ю э́тих люде́й, э́тих учи́тельниц, де́вочек и ма́льчи́ков...

Jag känner de här människorna, de här lärarinnorna, flickorna och pojkarne...

Passivum

Passivum bildas med verbet vara + particip, precis som i engelskan. Participen slutar i ryskan oftast på -н, t.ex. **постро́ен** *byggd*, men ibland på -т, t.ex. **откры́т** *öppnad*. Participen är i princip adjektiv i kortform.

Гости́ница **была́ постро́ена в 1903 (трéтьем) году́.**

*The hotel **was built** in 1903. Hotellet byggdes 1903.*

Библиотéка **была́ откры́та в 1863 году́.**

*The library **was opened** in 19863. Biblioteket öppnades 1863.*

Även använt som rena adjektiv.

Библиотека откры́та / закры́та.

Biblioteket är öppet / stängt.

Tidsadverbial

Från kl XX till kl XX heter på ryska с XX до XX och båda prepositionerna kräver genitiv. Genitiv av siffror som i grundform slutar på **-ь** bildas med ändelsen **-и**. Betoningen hamnar på ändelsen utom vid orden 11-19.

с девятí до двадцатí från nio till tjugo

с десятí до семнáдцати från tio till sjutton

Övningar

01. Andrej och Lidija bor i en ny stadsdel i Moskva.
02. I stadsdelen finns många nya hus, gator, affärer och parker.
03. Andrej åker till arbetet med femmans buss.
04. Hållplatsen ligger i närheten av deras hus.
05. Femmans buss går till Vitryska järnvägsstationen.
06. Andrej arbetar på ett stort bibliotek. Där finns många böcker.
07. Lidija arbetar på en stor rysk bank.
08. Där arbetar många människor.
09. Hon åker till arbetet med tunnelbana.
10. I tunnelbanan är det många barn. De åker till skolan.

Chapter 20

Lokativ plural

Adjektiv	-ЫХ
Substantiv	-ах

Lokativen används bara efter prepositionerna **в** *i*, **на** *på*, **о** *om*, **при** *vid*.

в но́вых кварта́рах *i de nya lägenheterna*

в большо́их городáх *i stora städer*

на э́тих у́лицах *på de här gatorna*

говорíли о сво́их дéтях *de talade om sina barn*

Språk

Om språket är föremål för handlingen och därmed objekt i satsen så måste det uttryckas med adjektiv (+ substantiv).

Я изучáю рýсский язык. *Jag studerar ryska*

Omspråket är sättet man utför handlingen på och därmed adverbial i satsen så skall det uttryckas med adverb som börjar med **по-** och sluter på **-и**.

Мы говорíм по-рýсски. *Vi talar ryska.*

Она́ пи́шет по-швéдски. *Hon skriver på svenska.*

Chapter 21

Bestämda pågående rörelseverb

Uttrycker en bestämd förflyttning

- vid ett enda betämt tillfälle

- i en tydligt bestämd riktning.

**идти́ *gå* – он шёл, она́ шла́, они́ шли́
я идú, ты идёшь ... они́ идúт**

**ехать́ *åka* – éхал
я еду́, ты едешь ... они́ едут**

**лететь́ *flyga* – летёл
я лечú, ты лети́шь ... они́ летя́т**

Obestämda pågående rörelseverb

Uttrycker alla andra typer av förflyttningar som inte är helt bestämda

- hit och dit, med oklar riktning

- tur och retur

- upprepning, vana etc.

**ходи́ть *gå* – ходи́л
я хожú, ты ходи́шь ... они́ ходя́т**

**эзди́ть *åka* – э́здил
я э́зжу, ты э́здишь ... они́ э́здят**

**летáть *flyga* – летáл
я летáю, ты летáешь ... они́ летáют**

Fullbordade verb med prefix

по- uttrycker början av förflyttningen, starten

**пойти́ *gå, ge sig av* – пошёл, пошла́
пойдú, пойдёшь**

**поехать́ *åka, ge sig av*
поеду́, поедешь**

полетѣть *flyga, ge sig av*
полечу́, полети́шь

при- uttrycker målet, framkomsten till en plats

прийти́ *komma (gående)* – **пришёл, пришла́**
приду́, придёшь

приѣхать *komma (åkande)*
приѣду, приѣдешь

прилетѣть *komma (flygande)*
прилечу́, прилети́шь

у- uttrycker att man lämnar en plats bakom sig

уйти́ *gå sin väg, sticka, smita* - **ушёл, ушла́**
уйду́, уйдёшь

уѣхать *åka sin väg, avresa, sticka, smita,*
уѣду, уѣдешь

улетѣть *flyga sin väg, avresa, sticka, smita*
улечу́, улети́шь

Övningar

01. På de ryska universiteten talar man ryska och många andra språk.
02. Ryska studenter studerar engelska, tyska, spanska och många andra språk.
03. I stora städer finns det många bilar, bussar och språvagnar.
04. På små bibliotek brukar det ofta vara många intressanta människor.
05. I de här husen bor det många unga svenskar och svenskor.
06. Jag träffade de nya studenterna på lektionerna i går kväll.
07. Mina vänner bor i södra Ryssland i städerna Sotji och Krasnodar.
08. Bajkal-sjön ligger i östra delen av vårt land.
09. Mest av allt gillar jag Moskva och Petersburg.

Chapter 22

Dativ plural

Adjektiv	-ЫМ
Substantiv	-ам

Finns, fanns

I presens används **нет**, i preteritum **не́ было**, i futurum **не бу́дет**. Det ord som på svenska är subjekt (och inte finns) skall på ryska stå i genitiv. Eftersom ”subjektet” står i genitiv skall förstås verbet alltid stå i singular och i preteritum i neutrum.

В комнате нет людей. *I rummet finns det inga människor.*

В городе не́ было маши́н. *I staden fanns det inga bilar.*

Завтра не бу́дет уро́ков. *I morgon blir det inga lektioner.*

Imperativ

Ta bort ändelsen från jag-formen.

Lägg till boktaven **-й** efter vokal.

Lägg annars till ett betonat **-и** om ändelsen i jag-formen var betonad, eller **-ь** om ändelsen i jag-formen var obetonad.

Om jag-formen har en annan konsonant före ändelsen än övriga personformer, skall den mera vanliga konsonanten användas i imperativ.

Lägg sedan till **-те** i imperativ plural.

	imp.sg.	imp.pl.	
я де́лаю	де́лай!	де́лайте!	<i>gör!</i>
я смотре́ю	смотре́й!	смотре́йте!	<i>titta!</i>
я сижу́	сиди́!	сиди́те!	<i>sitt!</i>
я гото́влю	гото́вь!	гото́вьте!	<i>gör i ordning!</i>

Chapter 23

Instrumentalis plural

Adjektiv	-ЫМИ
Substantiv	-ами